

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

85

vk

M SŁYŻEK

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

40

JAWNE

Egz. Nr 1

plk dypl. Jan SAJAK

ORGANIZACJA I WYKORZYSTANIE PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH

Skrypt

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid. **X40509**

WARSZAWA

LIPIEC

1973

15

68

95

WK

M SOSTEK

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

40

JAWNE

Egz. Nr 1

płk dypl. Jan SAJAK

**ORGANIZACJA I WYKORZYSTANIE
PUŁKU LOTNICTA WOJSK LĄDOWYCH**

Skrypt

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. **X40509**

WARSZAWA

LIPIEC

1973

15

68

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K.Swierczewskiego

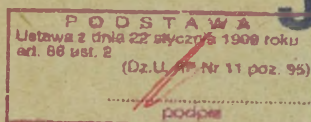
ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

JAWNE

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI LOTNICTWA

płk doc.dr Janusz MALINOWSKI
Dnia 2 listopada 1973 r.

Egz.nr....

1

płk dypl. Jan SAJAK

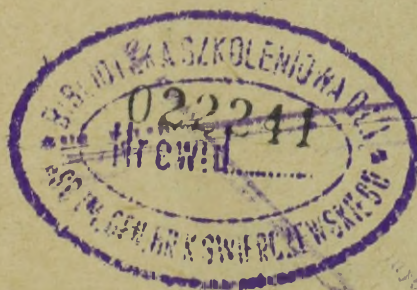
ORGANIZACJA I WYKORZYSTANIE PUŁKU LOTNICTWA
WOJSK LĄDOWYCH

Skrypt

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

240509

WARSZAWA

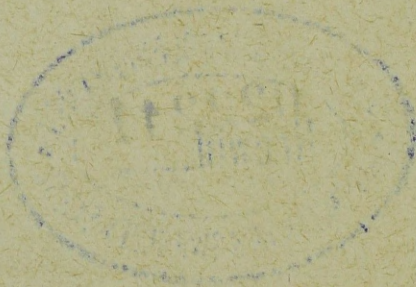
Lipiec

1973 r.

JAWANE

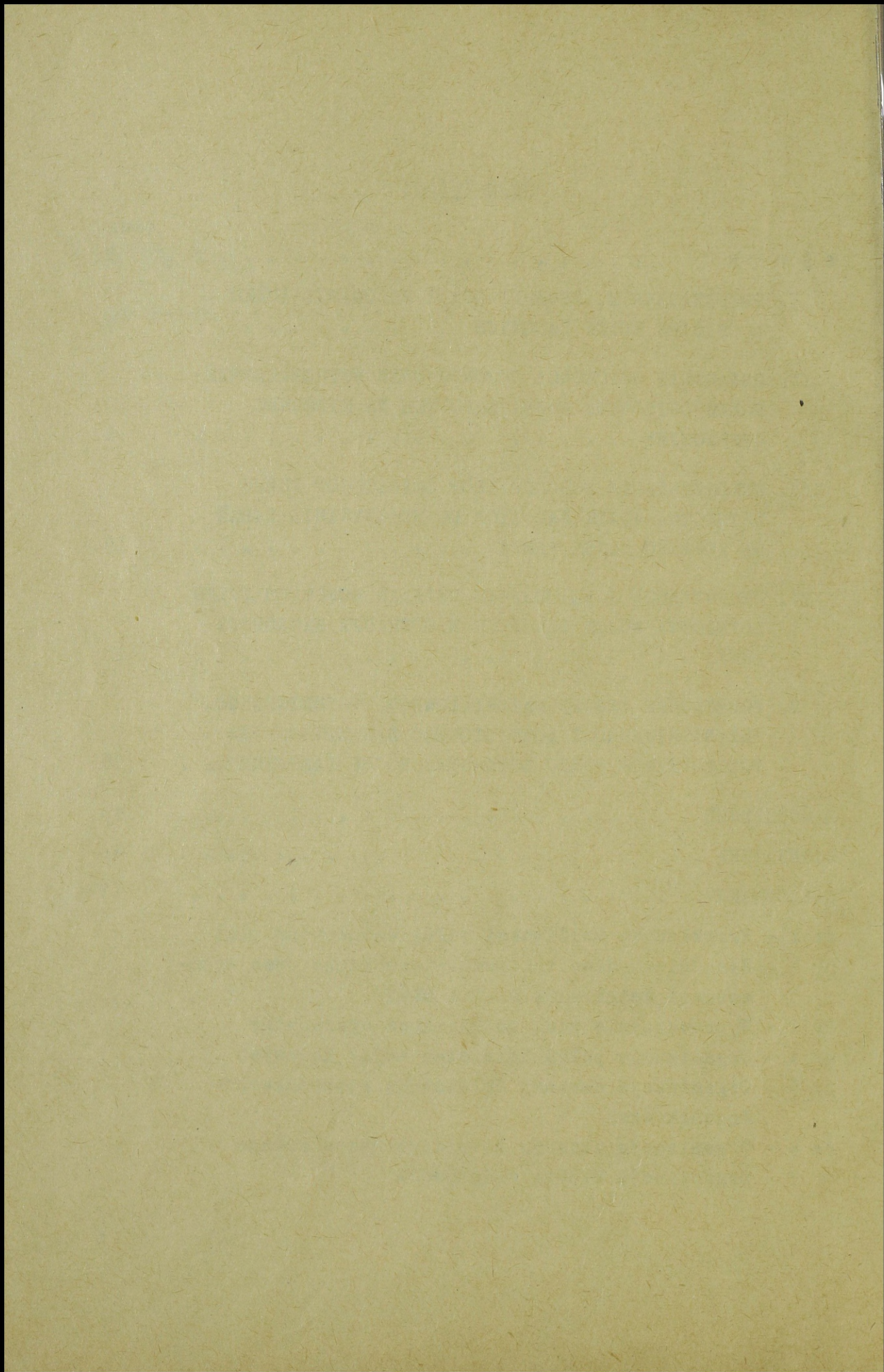
~~1911~~

X

SPIS TREŚCI

	str.
W S T Ę P	5
I. PRZEZNACZENIE, ORGANIZACJA I BAZOWANIE PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH	7
II. OSIĄGANIE GOTOWOŚCI BOJOWEJ ORAZ WYPROWADZENIE PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH NA KIERUNEK OPERACYJNY	9
III. WYKORZYSTANIE PODODZIAŁÓW ŚMIGŁOWCÓW PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH DO WYKONYWANIA ZADAŃ NA KORZYŚĆ WOJSK ARMII	15
IV. ORGANIZACJA I PLANOWANIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII	23
V. PODSTAWOWE ZASADY MATERIAŁOWEGO, TECHNICZNEGO, INŻYNIERYJNEGO I LOTNISKOWEGO ZABEZPIECZENIA PODODZIAŁÓW PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH . .	38
ZAKOŃCZENIE	41
LITERATURA	42
ZAŁĄCZNIKI	43
nr 1 - Przykładowe możliwości załóg śmigłowców plwl	
nr 2 - Zasadnicze dane taktyczno-techniczne oraz wycpe- sażenie śmigłowców Mi-2 i SM-2	
nr 3 - Wyprowadzenie plwl na kierunek operacyjny	
nr 4 - Organizacja pułku lotnictwa wojsk lądowych	
nr 5 - Organizacja eskadry śmigłowców rozpoznawczo- łącznikowych	
nr 6 - Organizacja eskadry lotnictwa łącznikowego	
nr 7 - Organizacja klucza śmigłowców	

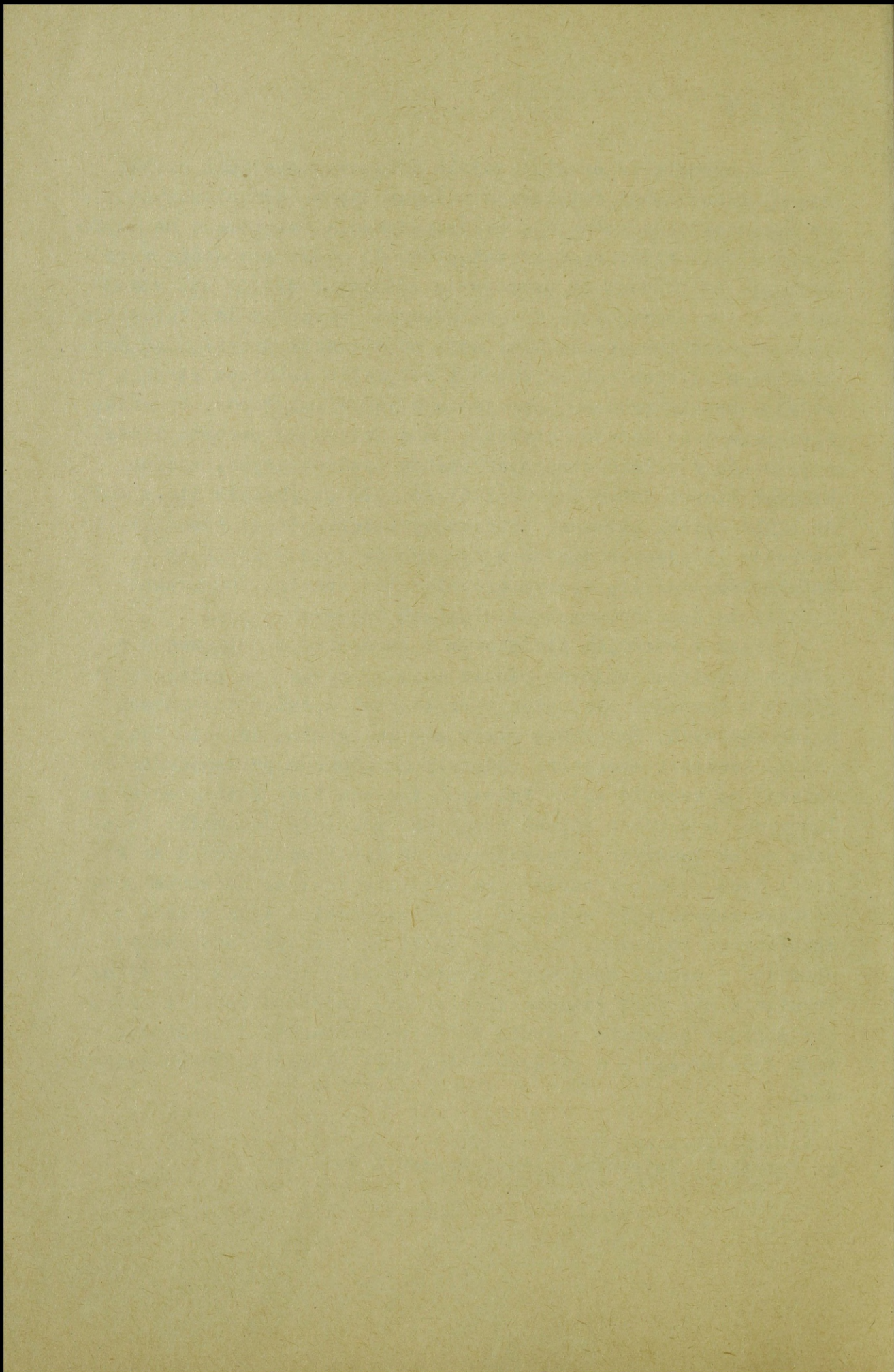

W S T E P

W okresie po drugiej wojnie światowej nastąpił szybki rozwój konstrukcji śmigłowców różnych typów. Równolegle do tego wypracowywano koncepcję wykorzystywania śmigłowców na współczesnym polu bitwy oraz przystąpiono do coraz szerszego wprowadzania śmigłowców do uzbrojenia różnych rodzajów sił zbrojnych, w tym szczególnie wojsk lądowych. Przebieg działań wojennych w południowo-wschodniej Azji potwierdził przydatność śmigłowców w działaniach bojowych i wpłynął w istotnym stopniu na przyspieszenie procesu uzbrojenia wojsk w śmigłowce. Dynamikę przebiegu tego procesu obrazują dane dotyczące wzrostu ilości śmigłowców w siłach zbrojnych Stanów Zjednoczonych, według których liczba ich w latach 1961 do 1970 zwiększyła się z 4047 do 12014 sztuk. Stosunek procentowy śmigłowców do pozostałych aparatów latających wzrósł w tym czasie z 12,9 do 36,6%^{x/}. Śmigłowiec stał się ważnym środkiem transportu, rozpoznania i walki we współczesnych działaniach bojowych.

Wraz z rozwojem ilościowym i jakościowym śmigłowców w siłach zbrojnych różnych państw świata, rosła ich rola, szczególnie w zakresie wykonywania przez nich zadań w interesach wojsk lądowych. Śmigłowce stały się integralną częścią tych wojsk. Powstały specjalne oddziały śmigłowców przeznaczone do działań na korzyść wojsk lądowych tworząc tzw. lotnictwo wojsk lądowych. W naszych siłach zbrojnych powstały dwa pułki lotnictwa wojsk lądowych, przeznaczone do wykonywania zadań na korzyść tych wojsk. W niniejszym skrypcie zostaną omówione podstawowe zagadnienia związane z wykorzystaniem tych pułków w działaniach bojowych. Ponieważ pułki te powstały stosunkowo niedawno i proces związany z wypracowaniem sposobów ich wykorzystania nie jest jeszcze zakończony, reprezentowane w skrypcie poglądy stanowią jedynie próbę podsumowania dotychczasowych doświadczeń i w związku z tym mogą ulegać istotnym zmianom.

x/ Patrz: W. Ostrowicz - "Śmigłowce" - str. 24.

I. PRZEZNACZENIE, ORGANIZACJA I BAZOWANIE PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH

Pułki lotnictwa wojsk lądowych przeznaczone są do zabezpieczenia działań związków taktycznych armii ogólnowojskowych w zakresie: rozpoznania powietrznego, przerzutu grup specjalnych, rozpoznania artyleryjskiego, w tym poprawiania ognia artyleryjskiego, rozpoznania inżynieryjnego, rozpoznawania skażeń promieniotwórczych i chemicznych, desantowania małych desantów powietrznych bez ciężkiego sprzętu oraz rekonesansu i dowodzenia.

Pułk lotnictwa wojsk lądowych składa się: z dowództwa, sztabu, sekcji politycznej, sekcji służb, sekcji inżynieryjno-lotniczej, batalionu zaopatrzenia, sekcji wojskowej służby wewnętrznej, pięciu eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych, jednej eskadry lotnictwa łącznikowego, dwóch kluczy śmigłowców dla potrzeb brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych.

- Ogółem w pułku lotnictwa wojsk lądowych znajduje się:
- oficerów, chorążych, podoficerów i szeregowych - 1413;
 - 60 śmigłowców typu Mi-2 oraz samoloty typu Jak-12 i AN-2;
 - samochodów różnych typów - 233;
 - przyczep samochodowych różnych typów - 98.

Eskadry - śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych są przeznaczone do zabezpieczenia działań DZ /DPanc/. Każda eskadra śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych składa się: z dowództwa, trzech kluczy lotniczych /w przyszłości z czterech kluczy/, obsługi technicznej śmigłowców, plutonu zabezpieczenia dowodzenia, polowego zespołu fotograficznego i plutonu zaopatrzenia. Ogółem każda eskadra śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych, zgodnie z etatem, powinna posiadać:

- 131 oficerów, chorążych, podoficerów, szeregowców;
- 9 śmigłowców Mi-2 /w perspektywie 12 Mi-2/;
- 28 samochodów różnych typów;
- 11 przyczep samochodowych.

Eskadra lotnictwa łącznikowego jest przeznaczona dla zaspokojenia potrzeb dowództwa i sztabu armii ogólnowojskowej

w zakresie łączności i dowodzenia. Eskadra składa się: z dowództwa, sztabu, czterech kluczy lotniczych /dwa klucze śmigłowców łącznikowych, jeden klucz śmigłowców rozpoznania skażeń, jeden klucz samolotów łącznikowych/, obsługi technicznej, plutonu zabezpieczenia dowodzenia i plutonu zaopatrzenia. Ogółem w skład eskadry lotnictwa łącznikowego, zgodnie z etatem wchodzi:

- 164 oficerów, chorążych, podoficerów, szeregowców;
- 12 śmigłowców Mi-2, 3 samoloty - Jak-12 i 1 AN-2 oraz jeden śmigłowiec Mi-8 z aparaturą "PED-2";
- 30 samochodów różnych typów;
- 11 przyczep samochodowych.

Klucze śmigłowców armijnych brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych są przeznaczone do prowadzenia bezpośredniego rozpoznania oraz poprawiania i kontroli ognia artylerii. Każdy samodzielny klucz śmigłowców składa się: z dowództwa, drużyny ubezpieczenia lotów, obsługi technicznej i drużyny gospodarczej.

Ogółem stan etatowy każdego samodzielnego klucza śmigłowców przewiduje:

- 36 oficerów, chorążych, podoficerów, szeregowców;
- 3 śmigłowce Mi-2;
- 15 samochodów różnych typów;
- 6 przyczep samochodowych.

Powyższa organizacja eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych, eskadry lotnictwa łącznikowego oraz samodzielnych kluczy śmigłowców umożliwia w znacznym stopniu samodzielne działania eskadr na korzyść wojsk lądowych.

W okresie pokoju podstawowe pododdziały pułku lotnictwa wojsk lądowych bazują na lotnisku stałym - okresu pokojowego. Eskadra lotnictwa łącznikowego bazuje na lotnisku w pobliżu sztabu okręgu wojskowego. Samodzielne klucze śmigłowców bazują w garnizonach armijnych brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych. Za całokształt problematyki związanej ze szkoleniem lotniczo-specjalistycznym, zabezpieczeniem materiałowo-technicznym, inżynieryjnym i lotniskowym odpowiedzialny jest Oddział Lotnictwa Wojsk Lądowych /Dowództwa Wojsk Lotniczych/.

Szkolenie taktyczno-bojowe pułku jest ściśle powiązane z planem szkolenia określonego okręgu wojskowego i jego związków taktycznych. Dla jak najlepszego osiągnięcia celów szkoleniowych w zakresie współdziałania, dowództwo pułku lotnictwa wojsk lądowych w porozumieniu ze sztabem okręgu wojskowego zawczasu określa, jaka eskadra śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych, z którą DZ /DPanc/ ma doskonalić i zgrywać swoje działania w organizowanych ćwiczeniach taktycznych.

Eskadra lotnictwa łącznikowego wykonuje zadania na korzyść dowództwa i sztabu okręgu wojskowego tak w trakcie ćwiczeń dowódczo-sztabowych i z wojskami, jak i również w normalnej działalności organizacyjno-szkoleniowej.

Natomiast samodzielne klucze śmigłowców biorą udział we wszystkich ćwiczeniach taktycznych armijnych brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych, jak również wykonują zadania związane z kierowaniem ogniem dywizjonów artylerii podczas wykonywania strzelania na poligonach artyleryjskich.

II. OSIAGANIE GOTOWOŚCI BOJOWEJ ORAZ WYPROWADZENIE PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH NA KIERUNEK OPERACYJNY

1. Osiąganie wyższych stanów gotowości bojowej przez pułk lotnictwa wojsk lądowych

Pułk lotnictwa wojsk lądowych, podobnie jak każdy inny pułk lotniczy posiada zawczasu opracowany plan osiagania wyższych stanów gotowości bojowej. W planie są określone przedsięwzięcia realizowane przez dowództwo, sztab oraz pododdziały pułku w okresie osiagania wyższych stanów gotowości bojowej, a w tym między innymi: lądowiska eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych w rejonach alarmowych pułku i DZ/DPanc/, marszruty dla rzutów naziemnych eskadr i pułku oraz trasy lotów dla rzutów powietrznych do rejonów alarmowych pułku, związków taktycznych wojsk lądowych i stanowiska dowodzenia armii, czasy osiagania gotowości bojowej w pułkowych rejonach alarmowych oraz w rejonach alarmowych wojsk lądowych itp. Jak z powyższego wynika wszelkie zagadnienia związane z przebazowaniem rzutów naziemnych i powietrznych pułku do rejonów

alarmowych zabezpieczanych wojsk lądowych są zawczasu uzgodnione z dowództwem odpowiedniego okręgu wojskowego i jego związkami taktycznymi.

Po otrzymaniu sygnału nakazującego osiągnięcie pełnej gotowości bojowej, w pułku lotnictwa wojsk lądowych realizowane są przedsięwzięcia zgodnie z wcześniej opracowanym planem. Jeszcze w rejonie stałej dyslokacji wydziela się czołówki materiałowo-technicznego zabezpieczenia eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych. Czołówki te są kierowane bezpośrednio z rejonu stałej dyslokacji pułku do rejonów alarmowych DZ /DPanc/ celem przyjęcia i odtworzenia gotowości bojowej eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych oraz zapewnienia warunków działań eskadrom do czasu przybycia pozostałych sił rzutów naziemnych eskadr.

Pododdziały pułku lotnictwa wojsk lądowych, po ogłoszeniu alarmu bojowego, kieruje się z rejonu stałej dyslokacji do jednego z wyznaczonych rejonów alarmowych pułku, zgodnie z wcześniej opracowanym planem. W garnizonie realizowane są przedsięwzięcia mobilizacyjne. Zmobilizowani żołnierze oraz środki transportowe są kierowane w pierwszej kolejności do plutonów zabezpieczenia eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych, a w dalszej kolejności do pozostałych pododdziałów pułku.

W rejonie alarmowym pułku następuje uzupełnienie pododdziałów pułku w stan osobowy, środki transportu i w środki materiałowo-technicznego zabezpieczenia. Dowództwo pułku w zależności od zaistniałej sytuacji uściśla decyzję w zakresie przebazowania rzutów powietrznych i naziemnych eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych w rejon alarmowy DZ /DPanc/ oraz przemarszu dowództwa sztabu i pozostałych pododdziałów pułku w rejon alarmowy stanowiska dowodzenia armii.

Wszelkie zagadnienia dotyczące przebazowania rzutów naziemnych i powietrznych pułku są zawczasu uzgodnione z dowództwami armii /okręgu wojskowego/ i związków taktycznych.

Po osiągnięciu gotowości bojowej przez czołówki materiałowo-technicznego zabezpieczenia w rejonach alarmowych DZ /DPanc/, na określony sygnał /zarządzenie/ przebazowuje się rzuty powietrzne eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych z rejonu alarmowego pułku do rejonów alarmowych DZ/DPanc/.

W ślad za rzutami powietrznymi, w te same rejony wysyłane są po ukończeniu pozostałe siły i środki z plutonów materiałowo-technicznego zabezpieczenia eskadr.

W ostatniej kolejności z pułkowego rejonu alarmowego do rejonu alarmowego stanowiska dowodzenia armii przemieszcza się dowództwo, sztab i pozostałe pododdziały pułku lotnictwa wojsk lądowych.

W wypadku ogłoszenia stanu podwyższonej gotowości bojowej, dowództwo i sztab pułku lotnictwa wojsk lądowych kierują realizacją przedsięwzięć ujętych w planie osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej. Zakres tych przedsięwzięć jest podobny, jak w innych pułkach lotniczych.

Jeżeli wybuch wojny zastanie pułk lotnictwa wojsk lądowych w miejscu stałej dyslokacji, wówczas dowództwo i sztab zarządza alarm bojowy i kieruje wyprowadzeniem pododdziałów do rejonów alarmowych pułku dla przeprowadzenia w nich zabiegów mających na celu osiągnięcie pełnej gotowości bojowej w warunkach względnie bezpiecznych lub odtworzenia tej gotowości, gdy została ona naruszona w wyniku uderzeń przeciwnika z powietrza.

Po odtworzeniu gotowości bojowej w rejonie alarmowym pułku lotnictwa wojsk lądowych, dowództwo i sztab kieruje naziemne i powietrzne rzuty eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych do nakazanych rejonów dyslokacji związków taktycznych armii. Po skierowaniu rzutów powietrznych i naziemnych eskadr w nakazane rejony DZ /DPanc/, dowództwo i sztab wraz z pozostałymi pododdziałami inżynieryjno-technicznego zabezpieczenia przechodzi w rejon rozmieszczenia stanowiska dowodzenia armii.

2. Przebazowanie pułku z rejonów alarmowych związków taktycznych wojsk armii na kierunek operacyjny /do rejonu wyjściowego/

Związki taktyczne armii przegrupowują się do rejonów wyjściowych w taki sposób, aby zapewnić dogodne warunki przyjęcia ugrupowania operacyjnego zgodnie z planem pierwszej operacji zaczepnej.

W pierwszym rzucie armii zazwyczaj przegrupowuje się 2-3 związki taktyczne, każdy po 2-3 drogach marszu w pasie o szerokości 20 km każdy.

Kolejność przegrupowania związków taktycznych i oddziałów armii będzie zależała głównie od ich dyslokacji pokojowej i stanu gotowości bojowej.

Niezależnie od warunków i sytuacji dąży się do przegrupowania:

- w pierwszej kolejności związków taktycznych, wojsk rakietowych, części jednostek zabezpieczenia bojowego i materiałowo-technicznego w tym eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych i kluczy śmigłowców /BA/ wchodzących w skład pierwszego rzutu operacyjnego armii;

- w drugiej kolejności pozostałych sił pierwszego rzutu operacyjnego oraz związków taktycznych drugiego rzutu operacyjnego armii, w tym eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych podporządkowanych tym związkom;

- w następnej kolejności - pozostałych jednostek.

W czasie przegrupowania armii do rejonu wyjściowego eskadry śmigłowców będą angażowane do wykonania zadań związanych z zapewnieniem łączności, kierowaniem przegrupowania oraz rozpoznaniem: dróg marszu, przepraw na przeszkodach wodnych i odcinków trudno przekraczalnych, rejonów odpoczynków, rejonów wyjściowych do natarcia oraz rejonów skażeń i zniszczeń na kierunku przegrupowania.

Duża stosunkowo szybkość wykonywania zadań rozpoznania na śmigłowcach /4-5 krotnie większa w porównaniu z naziemnymi środkami transportu/, całkowita niezależność od dróg i urządzeń drogowych, a także możliwość przelotu po najkrótszych trasach - stawiają śmigłowce w rzędzie środków najbardziej efektywnych, bez których w obecnych warunkach jest bardzo trudne dostarczenie na czas danych z rozpoznania dróg w trakcie przegrupowania związków taktycznych armii. Ponadto decydujące znaczenie w niektórych wypadkach będzie mieć fakt, że śmigłowce mogą przelatywać nad rejonami skażonymi i nad strefami zniszczeń. Zainstalowana na śmigłowcach aparatura dozymetryczna pozwala na szybkie przeprowadzenie rozpoznania rejonów skażonych. Możliwość jednoczesnego rozpoznania dróg i skażeń zapewnia uzyskanie danych koniecznych do powzięcia decy-

zji o zmianie marszrut oraz ominięciu stref zniszczeń i rejonów skażonych. Dane te mogą być w czasie marszu szybko przykazywane dowódcom związków taktycznych.

Wykonanie powyższych zadań przez śmigłowce w ramach przegrupowania wojsk armii nie jest problemem skomplikowanym i nie wymaga dodatkowych wyjaśnień. Natomiast niezmiernie skomplikowane staje się w tym okresie samo zabezpieczenie działań tych śmigłowców oraz utrzymanie łączności.

Przegrupowanie wojsk armii - jak wiadomo - odbywać się będzie na odległości rzędu 250-350 i więcej km. Z chwilą osiągnięcia przez pierwszorzutowe DZ /DPanc/ rejonów wyjściowych do operacji ich eskadry śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych muszą szybko osiągnąć gotowość bojową do prowadzenia działań, gdyż wiele zadań powinno być realizowanych przed wprowadzeniem tych dywizji do bitwy. Wymaga to, aby plutony materiałowo-technicznego zabezpieczenia eskadr przegrupowały się wraz ze stanowiskami dowodzenia związków taktycznych, a nawet w składzie ich wysuniętych stanowisk dowodzenia. Tym bardziej problem ten się komplikuje, ponieważ rozdzielenie tych plutonów na dwa rzuty wydaje się niecelowe ze względu na małą ilość sił i środków oraz znaczne trudności w dołączeniu ewentualnie pozostawionej części plutonu do eskadry.

Duża odległość przegrupowania wymaga natomiast zorganizowania pośrednich punktów bazowania eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych, eskadry lotnictwa łącznikowego i kluczy śmigłowców brygad artylerii na kierunku przegrupowania armii. Jest to konieczne, gdyż pododdziały śmigłowców będą musiały realizować zadania związane z zabezpieczeniem przegrupowania.

Pododdziały inżynierjno-lotniczego zabezpieczenia pułku lotnictwa wojsk lądowych nie posiadają możliwości zorganizowania pośrednich punktów bazowania eskadr i kluczy, gdyż w ich skład wchodzi za mało dystrybutorów paliwowych i innego sprzętu, niezbędnego do odtwarzania gotowości bojowej śmigłowców, wykonujących zadania na korzyść wojsk armii w ramach przegrupowania. Z drugiej strony, pododdziały te, z chwilą osiągnięcia przez pierwszorzutowe związki taktyczne rejonów wyjściowych, powinny też znaleźć się w tych rejonach i osiągnąć gotowość do

organizacji i realizacji materiałowo-technicznego i inżynierskiego zabezpieczenia pododdziałów pułku lotnictwa wojsk lądowych.

W związku z powyższym, wydaje się, że rozwiązanie problemu materiałowo-technicznego i inżynierskiego zabezpieczenia eskadr i kluczy śmigłowców może być osiągnięte dzięki wykorzystaniu jako lotnisk pośrednich, lotnisk innych rodzajów lotnictwa, znajdujących się w pasie przegrupowania armii. Na lotniskach tych, zaopatrzenie śmigłowców w materiały pędne i smary mogłoby być realizowane przez pododdziały inżyniersko-lotniczego zaopatrzenia pułków lotniczych bazujących na tych lotniskach.

Niezbędny personel inżyniersko-lotniczy pułku lotnictwa wojsk lądowych oraz konieczny sprzęt mógłby być przerzucany na te lotniska drogą powietrzną przez pododdziały śmigłowców.

W celu zapewnienia dowodzenia i sprawnej obsługi śmigłowców na lotniska pośrednie powinny być wysyłane grupy operacyjne, w skład których wchodziłoby przedstawiciele dowództwa i sztabu oraz służby inżynierskiej i batalionu zaopatrzenia pułku lotnictwa wojsk lądowych. Wszelkie zagadnienia związane z utrzymaniem łączności z dowództwem armii i związków taktycznych w czasie przegrupowania powinny być w tym wypadku zawczasu uzgodnione przez dowództwa pułku i eskadr lotnictwa wojsk lądowych.

Wykorzystanie przez pułki lotnictwa wojsk lądowych, jako pośrednich lotnisk bazowania innych pułków lotniczych, wymaga wcześniejszego zorganizowania i uzgodnienia przez Dowództwo Wojsk Lotniczych /armii lotniczej/ wszelkich zagadnień materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

Przedstawiony powyżej sposób rozwiązania problemu materiałowo-technicznego i inżynierskiego zabezpieczenia przebazowania pułku lotnictwa wojsk lądowych na kierunek operacyjny, z jednoczesnym wykonywaniem zadań na korzyść wojsk lądowych, jest jednym z możliwych do przyjęcia wariantów. Inny wariant, polegający na organizacji tego zabezpieczenia w oparciu jedynie o siły i środki pułku, jak to już zostało wcześniej wspomniane, wydaje się mniej korzystny. Może on bowiem doprowadzić do sytuacji, w której eskadry nie osiągną pełnej gotowości bojowej w okresie wprowadzenia wojsk armii do bitwy, wskutek pozostania z tyłu znacznej części ich rzutów naziemnych, które były wykorzystywane do obsługi i zaopatrywania śmigłowców na lądowiskach

pośrednich. Ostateczne sformułowanie zasad organizacji materia-
łowo-technicznego i lotniskowego zabezpieczenia pułków lotni-
ctwa wojsk lądowych w okresie przegrupowania armii wymaga jesz-
cze dodatkowych badań.

III. WYKORZYSTANIE PODODZIAŁÓW ŚMIGŁOWCÓW PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH DO WYKONYWANIA ZADAŃ NA KORZYŚĆ WOJSK ARMII

1. Zadania eskadry lotnictwa łącznikowego oraz kluczy śmigłow- ców łącznikowych ze składu eskadr śmigłowców rozpoznawczo- łącznikowych w zakresie dowodzenia

Eskadra lotnictwa łącznikowego i klucze śmigłowców łącz-
nikowych ze składu eskadr rozpoznawczo-łącznikowych są wyko-
rzystywane do przewozu oficerów z dowództwa i sztabu armii oraz
związków taktycznych.

W tym charakterze eskadry lotnictwa łącznikowego i klucze
śmigłowców łącznikowych z eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącz-
nikowych mogą być wykorzystane między innymi do takich zadań,
jak:

- utrzymanie bezpośredniego osobistego kontaktu przez
oficerów kierunkowych /łącznikowych/ z przełożonymi, podwładny-
mi i sąsiadami;
- przewóz dokumentów bojowych do sztabów podległych i
nadrzędnych;
- prowadzenie rekonesansu przez dowódców /oficerów szta-
bów/ przed podjęciem decyzji na działania oraz poszukiwanie re-
jonów dogodnych do rozmieszczenia nowych stanowisk dowodzenia
i innych elementów ugrupowania bojowego dywizji, armii;
- kontrolę ruchu, rozmieszczenia oraz działania wojsk
własnych na polu bitwy;
- kontrolę bezpośredniego maskowania własnych wojsk, sta-
nowisk dowodzenia, stanowisk ogniowych artylerii, stanowisk
startowych rakiet dywizyjnych i armijnych, urządzeń tyłowych
oraz innych obiektów;
- zabezpieczenie działania organów kontroli i regulacji
ruchu;

- transportowanie drogą powietrzną grup operacyjnych z zasadniczych stanowisk na wysunięte lub pomocnicze stanowiska dowodzenia.

Wyposażone w odpowiednie środki łączności śmigłowce łącznikowe mogą być z powodzeniem wykorzystywane w charakterze powietrznych elementów dowodzenia /"PED"/ oraz do zadań retranslacji łączności radiowej.

Dla potrzeb dowódców dywizji ogólnowojskowych jako powietrzny element dowodzenia w składzie każdej eskadry śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych przygotowany jest jeden śmigłowiec Mi-2 "PED-3" wyposażony w zespół następujących środków łączności: radiostacja pokładowa R-860, radiostacja KF-R-842, radiostacja UKF-R-111, radiotelefon K-1, jedno telefoniczne urządzenie utajniaszące.

Za pomocą tego urządzenia istnieje możliwość prowadzenia korespondencji pomiędzy śmigłowcem i radiostacjami naziemnymi oddziałów dywizji /KF-R-842 z KF R-118, UKF-R-111 z UKF R-105, R-108, R-113/.

Załogę śmigłowca "PED-3" stanowi pilot i operator środków łączności. Ponadto w śmigłowcach tego typu znajdują się dwa miejsca pracy oficerów sztabu dywizji.

Dla potrzeb dowódcy armii ogólnowojskowej w składzie armijnej eskadry lotnictwa łącznikowego przewiduje się jeden śmigłowiec Mi-8 jako powietrzny element dowodzenia dowódcy armii "PED-2" wyposażony w zespół następujących środków łączności: radiostacja pokładowa R-860, dwie radiostacje KF R-130, dwie radiostacje UKF-R-111, radiostacja KF R-842, dwa radiotelefony K-1, dwa dalekopisy, jedno telefoniczne urządzenie utajniaszące oraz jedno urządzenie kodujące. Załogę śmigłowca "PED-2" stanowi dwóch pilotów i trzech operatorów środków łączności. Ponadto w śmigłowcu tego typu znajduje się pięć miejsc pracy oficerów sztabu armii.

Zorganizowanie pododdziałów lotnictwa łącznikowego dla zaspokojenia potrzeb dowódców i sztabów wojsk lądowych w zakresie dowodzenia znacznie zwiększa operatywność dowodzenia wojskami, tak w okresie przegrupowania wojsk na kierunek operacyjny, jak i w czasie prowadzenia działań bojowych.

2. Zadania pododdziałów śmigłowców w zakresie rozpoznania ogólnowojskowego i artyleryjskiego

Rozpoznanie ogólnowojskowe na korzyść DZ /DPanc/ prowadzą załogi z kluczy śmigłowców rozpoznania ogólnowojskowego. W ramach rozpoznania ogólnowojskowego załogi śmigłowców mogą realizować następujące zadania:

- wykrywanie, rozpoznawanie oraz obserwację celów rozmieszczonych na przednim skraju i w głębi ugrupowania pierwszorzutowych pododdziałów przeciwnika, niewidocznych z naziemnych punktów obserwacyjnych /stanowiska ogniowe artylerii i moździerzy, plutonowe i kompanijne punkty oporu, punkty i stanowiska dowodzenia, zgrupowanie broni pancernej, rozbudowa inżynierska, system zapór itp./;

- rozpoznanie na korzyść szefów wojsk inżynierskich /rozpoznanie dróg i mostów, miejsc do organizacji przepraw przez przeszkody wodne itp./;

- rozpoznanie rejonów otwartych skrzydeł i luk między oddziałami dywizji i między dywizjami;

- ✓ - rozpoznanie skażeń miejsc, na które wykonano uderzenia jądrowe i rejonów do nich przyległych;

- prowadzenie rekonesansu rejonów przewidywanych do organizacji stanowisk dowodzenia i rozmieszczenia innych elementów ugrupowania bojowego dywizji;

Rozpoznanie i obserwacje pola walki z zasady załogi śmigłowców prowadzą znad własnego terytorium. Niekiedy jednak nie uda się uniknąć konieczności rozpoznania obiektów w głębi ugrupowania przeciwnika. W takim wypadku decydujące znaczenie dla bezpieczeństwa śmigłowców będzie miał sposób wykonania lotu rozpoznawczego nad terenem przeciwnika. Nie ulega wątpliwości, że lot musi być przeprowadzony z uwzględnieniem czynnika zaskoczenia nad trudno dostępnymi i słabiej przez przeciwnika obsadzonym terenem i z dobraną stosownie do konkretnej sytuacji i potrzeb wysokością i prędkością lotu.

Śmigłowce mogą przenikać w głąb ugrupowania przeciwnika na głębokość od 10 do 20 km, a czasem i dalej, najczęściej pod osłoną nocy. Natomiast w dzień załogi śmigłowców wykorzystują nie obsadzone przez wojska przeciwnika rejony /masywy leśne,

rejony podmokłe, zalewy itp./ lecą na wysokości lotu koszącego /10-50 m/ "od przeszkody do przeszkody". Przenikanie śmigłowców w głąb ugrupowania npla możliwe jest w warunkach silnego obezwładnienia środków OPL przeciwnika lub w działaniach w głębokości operacyjnej, kiedy cały system OPL npla zostanie poważnie naruszony. Obserwację pola walki z zasady prowadzi się wzrokowo. Rozpoznanie wzrokowe bowiem daje możliwość natychmiastowego przekazania przez radio wyników rozpoznania zainteresowanym komórkom sztabu DZ /DPanc/ armii. Załódze śmigłowca prowadzącego obserwację pola walki wyznacza się strefę o szerokości 10-15 km i głębokości 2-3 km, której przednia granica przebiega w odległości 1-5 km od linii styczności bojowej wojsk. Granice strefy lotów śmigłowców ustalają szefowie wydziałów rozpoznawczych DZ /DPanc/, wspólnie z szefami OPL, uwzględniając jak najlepsze warunki obserwacji i osłony śmigłowców własnymi środkami OPL.

W zależności od charakteru zadania, rodzaju celu i odległości obserwacji, warunków atmosferycznych, a szczególnie widzialności poziomej i pionowej oraz stopnia przeciwdziałania środków OPL przeciwnika, śmigłowce rozpoznawcze wykonują zadania z wysokości do 800 m.

Użycie śmigłowców do rozpoznania dróg, mostów oraz miejsc nadających się do organizacji przepraw jest bardzo korzystne, ponieważ można szybko ustalić stan dróg i mostów, jak również najszybciej można określić odcinki na przeszkodach wodnych nadające się do organizacji przepraw.

Rozpoznanie skażeń promieniotwórczych ze śmigłowców prowadzą operatorzy dozymetryści i piloci śmigłowców. Dobrze wyszkoleni operatorzy dozymetryści potrzebują na odczytanie, przeliczenie i przekazanie jednego meldunku o wynikach pomiaru zaledwie około 20 sek. Dla rozpoznania skażeń dróg marszu i ewakuacji dokonuje się przelotu wzdłuż osi przemarszu mierząc moc dawki na całej długości w wyznaczonych punktach. Dla rozpoznania skażeń promieniotwórczych rejonów działań lub rejonów rozmieszczenia wojsk dokonuje się przelotu wg określonych punktów, mierząc moc dawki między określonymi punktami na wyznaczonej powierzchni /rejonie/.

Prowadzenie rozpoznania rejonów na otwartych skrzydłach DZ /DPanc/ i w lukach między oddziałami dywizji ma na celu nie dopuścić do skrytego przedarcia się przeciwnika w głąb ugrupowania DZ /DPanc/. Zadanie to jest typowe dla śmigłowców rozpoznawczych, które mogą w krótkim czasie przeszukać przestrzeń na otwartych skrzydłach, lub w lukach między oddziałami DZ /DPanc/.

Zadania rozpoznania artyleryjskiego na korzyść dywizjonów rakiet i artylerii dywizji oraz armijnych brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych, wykonywane są przez załogi z kluczy rozpoznania artyleryjskiego wchodzących w skład dywizyjnych eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych oraz samodzielnych kluczy śmigłowców /BA/. Do zadań tych kluczy między innymi należy:

- rozpoznanie bezpośrednio z jednoczesnym określeniem współrzędnych takich celów, jak: artylerii i moździerzy, stacji radiolokacyjnych, czołgów, środków ogniowych w punktach oporu, stanowisk dowodzenia i innych celów pola walki, przedstawionych do zniszczenia przez artylerię, rakiety taktyczne;

- poprawianie i kontrola ognia artylerii do celów niewidocznych z naziemnych punktów obserwacyjnych zarówno w dzień, jak i w nocy;

- rozpoznanie dróg przemarszu, rejonów przegrupowania i rozwinięcia elementów ugrupowania bojowego własnych oddziałów i pododdziałów artylerii i rakiet;

- kontrola stopnia maskowania elementów ugrupowania własnej artylerii pododdziałów rakiet taktycznych.

Załogi śmigłowców z kluczy rozpoznania artyleryjskiego: rozpoznanie, określanie współrzędnych celów oraz poprawianie ognia artylerii zwykle wykonują znad własnego terenu, co wydatnie ogranicza głębokość rozpoznania, ponieważ brak jest w ich wyposażeniu przyrządów obserwacyjnych ze stabilizowanym polem widzenia.

Śmigłowce przeznaczone do rozpoznawania artyleryjskiego celowo jest wyposażać w odpowiednie przyrządy obserwacyjne ze stabilizowanym polem widzenia, które by umożliwiły dokładniejsze rozpoznanie i określenie współrzędnych wykrytego obiektu.

3. Wykorzystanie pododdziałów śmigłowców pułku lotnictwa wojsk lądowych do wykonywania zadań związanych z transportem wojsk

Śmigłowce z eskadr rozpoznawczo-łącznikowych eskadry lotnictwa łącznikowego jak i również z samodzielnych kluozy/ABAA/, oprócz zadań w zakresie dowodzenia, rozpoznania ogólnowojskowego i artyleryjskiego, mogą być w wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane przez dowódców związków taktycznych do wykonywania zadań w zakresie transportu powietrznego takich, jak:

- przerzut grup specjalnych w głąb ugrupowania npla;
- desantowanie desantów taktycznych;
- dowóz środków materiałowo-technicznego zabezpieczenia;
- ewakuacja ciężko rannych i chorych wymagających natychmiastowej pomocy szpitalnej.

Przerzut grup specjalnych w głąb ugrupowania npla przy użyciu śmigłowców najczęściej może się odbywać pod osłoną nocy. Jest to konieczne z tego względu, że grupy specjalne należy wysadzać skrycie. Jednocześnie warunki nocne stwarzają lepszą możliwość przenikania śmigłowców przez system obrony npla. Śmigłowce mogą być wykorzystywane do przerzutu grup specjalnych z jednego rejonu działań do innego, względnie do zaopatrywania i ewakuacji rannych żołnierzy ze składu grup specjalnych oraz do utrzymywania łączności z tymi grupami.

Śmigłowce z eskadr rozpoznawczo-łącznikowych i eskadry lotnictwa łącznikowego ze względu na stosunkowo mały udźwig mogą być wykorzystywane do desantowania desantów taktycznych w składzie od plutonu do kompanii piechoty bez ciężkiego sprzętu. Na przykład dowódca DZ /DPanc/ przy użyciu 9-12 śmigłowców Mi-2 może w jednym rejsie desantować od 63-84 żołnierzy /9-12 Mi-2 x 7 = 63-84/.

W niektórych sytuacjach dowódca armii ogólnowojskowej stosownie do zaistniałej sytuacji może nakazać użyć wszystkie śmigłowce do wysadzenia desantu taktycznego. W tym wypadku całością sił pułku lotnictwa wojsk lądowych w jednym rejsie można wysadzić do batalionu piechoty zmotoryzowanej bez ciężkiego sprzętu. Na przykład dowódca armii przy użyciu 60 śmigłowców Mi-2 może w jednym rejsie desantować 420 żołnierzy /60 Mi-2 x 7 = 420/.

Wykonanie desantowania desantu taktycznego na śmigłowcach na tyły ugrupowania bojowego wojsk npla wymaga:

- zorganizowanego zabezpieczenia przelotu i lądowania śmigłowców z desantem poprzez obezwładnienie naziemnych środków OPL npla na trasie przelotu i w rejonie desantowania;
- zorganizowanie łączności pomiędzy dowódcą DZ /armii/ a dowódcą eskadry /pułku/ na okres wykonywania zadania desantowania desantu taktycznego.

Eskadry śmigłowców ze składu pułku lotnictwa wojsk lądowych wykonujące desantowanie w dzień w zwykłych warunkach atmosferycznych mogą wykonywać lot w składzie eskadry lub w składzie pułku.

W trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy wykonywać mogą zadanie desantowania pojedynczymi śmigłowcami.

Śmigłowce z desantem taktycznym mogą wykonywać lot w ugrupowaniu: klucz w klinie śmigłowców, eskadra w kolumnie kluczy, pułk w kolumnie eskadr. Odległości między śmigłowcami w kluczu 100 m, odstępy 40-50 m, odległości między kluczami 300 m, między eskadrami 800-1000 m. Wysokość lotu 50-100 m.

Przelot śmigłowców do rejonu desantowania należy wykonywać w następujący sposób: na sygnał dowódcy eskadry /pułku/, śmigłowce wykonują lot w kierunku punktu zbiórki. Punkt zbiórki każdy klucz przelatuje /eskadra/ w określonym przez dowódcę eskadry /pułku/ czasie tak, by na trasie lotu poszczególne klucze /eskadry/ tworzyły ugrupowanie eskadry /pułku/.

Trasa lotu eskadry /pułku lotnictwa wojsk lądowych/ z desantem winna przebiegać nad terenem nie obsadzonym przez wojska npla lub nad terenem mało dostępnym dla przeciwnika /bagna, jeziora, masywy leśne/.

Przy nie sprzyjających warunkach terenowych, gdzie nie ma możliwości wyboru trasy lotu nad terenem trudno dostępnym, to w korytarzu przelotu śmigłowców eskadry z desantem taktycznym /o szerokości do 10 km/ należy obezwładnić naziemne środki OPL npla. Do niszczenia tych środków dowódca DZ /DPano/ /armii/ winien angażować artylerię polową do rubieży w zasięgu jej ogniowego oddziaływania, a poza rubieżą oddziaływania artylerii należy wykorzystywać śmigłowce uzbrojenia oraz lotnictwo myśliwsko-szturmowe wykonujące zadania ogniowego wsparcia

wojsk DZ /DPanc/. Naziemne środki OPL w rejonie desantowania należy obezwładnić na /5-10 min./ przed przybyciem śmigłowców z desantem siłami lotnictwa myśliwsko-szturmowego. Podczas podchodzenia śmigłowców z desantem do lądowania i stwierdzenia przeciwdziałania naziemnych środków OPL npla, śmigłowce przed rozpoczęciem lądowania własnym ogniem z WKM i rakiet niszczą środki ogniowe OPL npla, a następnie podchodzą do lądowania z desantem taktycznym. Jeżeli obezwładnienie naziemnych środków OPL w zasadniczym rejonie desantowania przerasta możliwości śmigłowców, wówczas dowódca eskadry /pułku/ w porozumieniu z dowódcą desantu wydaje rozkaz lądowania śmigłowców z desantem w zapasowym rejonie lądowania.

Po wylądowaniu śmigłowców i wylądowaniu desantu dowódca eskadry /pułku/ śmigłowców natychmiast nakazuje załogom wykonywać start i lot powrotny na lądowiska dywizyjne. Lot powrotny odbywasię na tych samych zasadach, jak z desantem.

Kolejnym zadaniem wykonywanym przez pododdziały śmigłowców pułku lotnictwa wojsk lądowych może być dowóz środków materiałowo-technicznych dla potrzeb związków taktycznych armii i w powrotnych rejsach ewakuacja rannych i chorych. Zadania tego typu będą mieć miejsce wówczas, kiedy inne możliwości i środki zostały wyczerpane lub są niemożliwe.

Śmigłowce wykorzystywane do ewakuacji rannych i chorych po wylądowaniu dowożonego zaopatrzenia należy odpowiednio przygotować. Za prawidłowe przygotowanie śmigłowców do transportu rannych i chorych odpowiedzialny jest szef służby zdrowia DZ /DPanc/ lub starszy lekarz danego oddziału, z którego przewożeni są ranni i chorzy. Szef służby zdrowia DZ /DPanc/ winien urządzić jeden lub więcej medycznych punktów załadowczych w pobliżu lądowiska w celu zgromadzenia w nich rannych i chorych wymagających ewakuacji. Rannych przewidzianych do ewakuacji śmigłowcami należy dostarczyć do medycznych punktów załadowczych co najmniej na pół godziny przed przylotem śmigłowców. Ciężko rannych należy wnosić na śmigłowce na noszach. Lekko ranni i chorzy przechodzą z samochodów sanitarnych do śmigłowców sami lub z pomocą sanitariuszy. Ewakuacja rannych i chorych śmigłowcami sanitarnymi odbywa się zgodnie z planem ewakuacji służby zdrowia frontu.

4. Zadania wykonywane przez śmigłowce w zakresie ogniowego wsparcia wojsk

W zależności od sytuacji taktycznej, śmigłowce uzbrojone mogą być wykorzystywane do zwalczania obiektów naziemnych z wykorzystaniem uzbrojenia strzeleckiego, artyleryjskiego, rakietowego lub bombardierskiego. Oprócz tego mogą być wykorzystywane do ustawienia pól minowych i oświetlenia terenu.

Do głównych zadań, jakie mogą być wykonywane przez pododdziały śmigłowców uzbrojonych mogą należeć:

- walka z desantami powietrznymi przeciwnika, działającymi na tyłach własnych wojsk;
- ubezpieczenie przelotu i lądowania śmigłowców transportowych z desantem taktycznym;
- walka z bronią pancerną i obroną przeciwpancerną przeciwnika w składzie odwodów przeciwpancernych;
- minowanie terenu z powietrza;
- oświetlanie terenu w nocy i stawianie zasłon dymnych;
- tropienie i niszczenie grup dywersyjnych npla na tyłach i wewnątrz ugrupowania własnych wojsk.

Zakres i rozpiętość zadań wykonywanych przez śmigłowce uzbrojone jest bardzo duża.

Podstawowym zadaniem, do którego najoczęściej śmigłowce będą wykorzystywane, należy zaliczyć: walkę z bronią pancerną i obroną przeciwpancerną.

IV. ORGANIZACJA I PLANOWANIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

W rejonie wejściowym do operacji i w toku operacji dowództwo i sztab pułku lotnictwa wojsk lądowych rozmieszcza się w rejonie stanowiska dowodzenia armii. Pododdziały inżynieryjno-lotnicze pułku rozmieszczone są przy lądowisku eskadry lotnictwa łącznikowego armii. Eskadry śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych bazują na lotniskach położonych 1-3 km od stanowisk dowodzenia DZ /DPano/, natomiast samodzielne klucze śmigłowców armijnych brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych bazują w pobliżu stanowisk dowodzenia tych brygad.

Sztab pułku lotnictwa wojsk lądowych po przybyciu w rejon wyjściowy, powinien natychmiast nawiązać łączność z eskadrami śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych oraz z kluczami śmigłowców brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych, celem zebrania informacji o ich sytuacji i bazowaniu.

Zebrane dane winny być przekazane na kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia armii lotniczej oraz do oddziału operacyjnego armii. Oficerowie dowództwa i sztabu pułku, na polecenie dowódcy lub szefa sztabu, winni niezwłocznie nawiązać łączność z oddziałami: operacyjnym, rozpoznawczym i łączności, sztabem wojsk rakietowych i artylerii, szefostwem wojsk inżynierskich armii oraz z WSD DLSzR, w celu zebrania niezbędnych danych o sytuacji i potrzebach wojsk armii w zakresie wykorzystania śmigłowców.

Następnie oficerowie ci w wyznaczonym przez dowódcę /szefa sztabu/ pułku czasie powinni opracować i zameldować mu następujące dane:

- ocenę sytuacji naziemnej i powietrznej oraz jej wpływ na możliwości działań eskadr i kluczy w interesach wojsk armii, w tym możliwości środków OPL npla;

- stan bojowy i bazowanie pododdziałów pułku oraz ich aktualne zadania otrzymane od dowódców DZ /DPano/ i brygad artylerii, a także ze sztabu armii;

- propozycje co do ewentualnego wykorzystania eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych ze składu DZ /DPano/ drugiego rzutu armii;

- stan środków materiałowo-technicznych; ich urzutowanie i przewidywane uzupełnienie;

- propozycje organizacji dowozu środków materiałowo-technicznych do poszczególnych pododdziałów w świetle przewidywanych dla nich zadań;

- propozycje w zakresie inżyniersko-lotniczego zabezpieczenia działań pododdziałów siłami i środkami znajdującymi się w dyspozycji dowódcy pułku lotnictwa wojsk lądowych;

- organizację łączności i dowodzenie podległymi pododdziałami pułku.

W celu poinformowania dowódcy /szefa sztabu/ armii o sytuacji i możliwościach pułku lotnictwa wojsk lądowych, dowódca

pułku w oparciu o dane przygotowane mu przez oficerów sztabu i szefów służb powinien przygotować odpowiedni meldunek.

W meldunku tym powinien przedstawić następujące dane:

- stan pułku lotnictwa wojsk lądowych po przebazowaniu jego pododdziałów w rejon wyjściowy do operacji;
- stopień przygotowania personelu latającego do wykonania zadań;
- aktualny stan sprzętu lotniczego i specjalnego;
- stan środków materiałowo-technicznych, ich urzutowanie oraz przewidywane ich uzupełnienie;
- możliwości wykonywania zadań przez pododdziały pułku w świetle oceny sytuacji powietrznej i atmosferycznej;
- propozycje w zakresie ewentualnego wykorzystania eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych ze składu DZ /DPano/ drugiego rzutu armii;
- organizację dowodzenia pułkiem na ziemi, z ziemi i w powietrzu.

Na zakończenie meldunku dowódca pułku może przedstawić swoje prośby i propozycje dotyczące:

- obrony, ochrony i maskowania lądowisk pododdziałów pułku siłami wojsk lądowych;
- udzielania przez wojska armii pomocy pododdziałom pułku w zakresie materiałowego, lotniskowego, technicznego i medycznego zabezpieczenia;
- organizacji OPL lądowisk siłami i środkami wojsk lądowych;
- udzielania pomocy, jeśli zachodzi taka potrzeba, w zakresie przeprowadzania zabiegów sanitarnych u ludzi i dezaktywacji sprzętu;
- zapewnienia łączności z pododdziałami pułku siłami i środkami wojsk lądowych.

Sztab armii, biorąc pod uwagę meldunek dowódcy pułku, potrzeby wojsk armii oraz istniejącą sytuację określa konkretne zadania dla pułku, organizuje współdziałanie oraz ustala zasady i przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia działań bojowych. W zadaniu dla pułku lotnictwa wojsk lądowych podaje się:^{x/}

x/ Patrz: Zasady wykorzystania lotnictwa wojsk lądowych dla potrzeb wojsk operacyjnych str. 113.

- wiadomości o nieprzyjacielu, jego możliwościach oddziaływania oraz rubież styczności bojowej;

- ogólne zadanie armii oraz sposoby zmiany stanowiska dowodzenia;

- zadanie dla pułku lotnictwa wojsk lądowych na dzień działań;

- natężenie działań;

- sposób wykonania przebazowania rzutu powietrznego i naziemnego pułku lotnictwa wojsk lądowych /wykorzystanie dróg/;

- sposób wzajemnego informowania się o sytuacji powietrznej, naziemnej i atmosferycznej;

- system powiadamiania o uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela i własnych;

- system dowodzenia i łączności na lądowiskach i w czasie wykonywania zadań;

- terminy, sposoby oraz miejsca składania meldunków bojowych;

- tablice rozmównicze, sygnały dowodzenia oraz sposób jednolitego kodowania map;

- sposoby udzielania pomocy pułkowi.

Po otrzymaniu zadania dowódca pułku lotnictwa wojsk lądowych analizuje jego treść, ocenia sytuację i podejmuje decyzję na działania pułku. Oficerowie dowództwa i sztabu pułku uzgadniają z poszczególnymi oddziałami sztabu oraz szefami rodzajów wojsk i służb sposoby wykonania zadań oraz przygotowują dowódcy niezbędne dane do powzięcia decyzji.

Decyzja dowódcy pułku lotnictwa wojsk lądowych powinna ujmować między innymi następujące zagadnienia:

- szczegółowe zadania dla eskadry lotnictwa łącznikowego, ogólne zadania dla pozostałych eskadr i samodzielnych kluczy oraz ich natężenie działań;

- sposoby wykonania zadań, a szczególnie pokonywania przeciwdziałania środków obrony przeciwlotniczej przez eskadry działające w zasięgu tych środków;

- organizację materiałowo-technicznego i inżynierskiego zabezpieczenia działań bojowych eskadr i kluczy, a w tym między innymi:

- terminy, drogi dowozu oraz ilości środków materiałowo-technicznego zabezpieczenia przydzielonych poszczególnym pododdziałom;

- sposoby ewakuacji i remontu uszkodzonego sprzętu lotniczego;

- organizację przebazowania eskadr pułku;

- organizację dowodzenia i łączności;

- terminy i sposoby przekazywania meldunków;

- organizację kontroli i pomocy eskadrom ze strony dowództwa i sztabu pułku.

Na podstawie decyzji dowódcy pułku sztab opracowuje plan działań bojowych pułku. W planie tym, zwykle opracowywanym na mapie z legendą, powinny być ujęte następujące zagadnienia:

- najnowsze dane o sytuacji wojsk własnych i nieprzyjaciela wpływające na działania pułku i eskadr;

- zadania pododdziałów pułku;

- aktualne bazowanie eskadr i samodzielnych kluczy pułku oraz przewidywany ich manewr lotniskowy;

- organizację materiałowo-technicznego i inżynierskiego zabezpieczenia działań bojowych eskadr /kluczy/ w tym drogi dowozu i ewakuacji;

- organizację przebazowania pułku lotnictwa wojsk lądowych oraz eskadry lotnictwa łącznikowego;

- organizację dowodzenia i łączności.

Na podstawie powyższego planu sztab pułku opracowuje i przekazuje eskadrom /kluczom/ zadania oraz niezbędne informacje w zakresie materiałowo-technicznego i inżynierskiego zabezpieczenia działań bojowych. Wyznaczeni oficerowie dowództwa i sztabu pułku, zgodnie z opracowanym planem, są wysyłani do poszczególnych eskadr w celu kontrolowania działalności eskadr i udzielania niezbędnej pomocy.

W toku prowadzenia operacji przez wojska armii praca dowództwa i sztabu pułku lotnictwa wojsk lądowych powinna koncentrować się przede wszystkim na:

- zbieraniu informacji o warunkach działań eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych, eskadry lotnictwa łącznikowego oraz kluczy śmigłowców brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych armii;

- uogólnianiu tych informacji i wypracowywaniu nowych sposobów działań śmigłowców, a także wdrażaniu ich do praktycznej działalności;

- informowaniu kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia armii lotniczej oraz zainteresowanych oddziałów sztabu armii o działalności pułku i podległych mu eskadr /kluczy/;

- zbieraniu informacji o sytuacji powietrznej /głównie o środkach OPL npla i przekazywanie opracowanych wniosków z tej sytuacji dowódcom eskadr /kluczy/;

- organizowaniu materiałowo-technicznego zabezpieczenia działań bojowych eskadr i kluczy;

- organizowaniu przedsięwzięć inżynieryjno-lotniczego zabezpieczenia działań eskadr i kluczy;

- organizowaniu przebazowania pododdziałów bezpośrednio podległych pułkowi oraz udzielaniu pomocy w przebazowaniu poszczególnych eskadr i kluczy;

- organizowaniu ewakuacji oraz remontu uszkodzonego sprzętu lotniczego;

- prowadzeniu ewidencji oraz składaniu zapotrzebowań na uzupełnienie pułku w ludzi, sprzęt i środki materiałowo-technicznego zabezpieczenia;

- opracowywaniu i składaniu meldunków sztabowi armii o stanie i możliwościach pułku lotnictwa wojsk lądowych, wnioskach z dotychczasowych działań pułku /eskadr/ oraz propozycji dotyczących usprawnienia działań.

W niektórych sytuacjach dowódca armii może powziąć decyzję na wykorzystanie całości lub większości sił pułku lotnictwa wojsk lądowych do wykonania określonego zadania. Na przykład może to mieć miejsce w wypadku konieczności wykorzystania pułku do wysadzenia taktycznego desantu powietrznego. W tym wypadku dowódca pułku przejmuje w pełni dowodzenie wszystkimi pododdziałami biorącymi udział w działaniach desantowych.

Dowódca armii podejmując decyzje na wykorzystanie pułku lotnictwa wojsk lądowych do wykonania desantowania taktycznego desantu powietrznego, winien w zadaniu dla dowódcy pułku określić:

- zadanie, skład desantu, który związek taktyczny wydzielą siły i środki do desantowania;

- rejon wyjściowy desantu;
- rejon i czas wysadzenia desantu;
- siły i środki, jakie będą brały udział w zabezpieczeniu przelotu śmigłowców z desantem taktycznym.

Po otrzymaniu zadania dowódca pułku lotnictwa wojsk lądowych będzie brał udział w organizacji wysadzenia desantu taktycznego.

W ramach organizacji wysadzenia desantu powinien on określić:

- lądowiska i czas lądowania eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych w rejonie wyjściowym desantu;
- podział śmigłowców do lądowania desantu;
- czas i sposób lądowania desantu na śmigłowce;
- czas i sposób startu śmigłowców z desantem taktycznym;
- trasę i profil lotu, sposób zbiórki i ugrupowanie śmigłowców;
- organizację dowodzenia pułkiem na ziemi, z ziemi i w powietrzu;

- organizację łączności z lotnictwem wykonującym zadania zabezpieczenia przelotu i lądowania śmigłowców;

W ramach uzgodnienia współdziałania z dowódcą desantu sztab pułku lotnictwa wojsk lądowych winien uzgodnić:

- podział desantu na zgrupowania bojowe;
- wybór i oznaczenie lądowisk w rejonie wyjściowym desantu;
- sposób lądowania ludzi i sprzętu na śmigłowce;
- rejony lądowania poszczególnych zgrupowań desantu;
- sposób zabezpieczenia śmigłowców w czasie startu z rejonu wysadzenia desantu taktycznego;

- sygnały współdziałania dotyczące czasu przybycia śmigłowców w rejon wyjściowy desantu, rozpoczęcia i zakończenia lądowania wojsk desantu na śmigłowce, startu z desantem, rozpoczęcia wyładowania desantu, zakończenia wyładowania desantu.

Zagadnienia dotyczące zabezpieczenia działań bojowych śmigłowców przez LMSz i LM w rejonie wyjściowym, na trasie przelotu w rejonie desantowania i w locie na trasie powrotnej dowódca pułku lotnictwa wojsk lądowych winien uzgodnić z przedstawicielami DLSzR i DLM /plm/ na SD armii.

Po uzgodnieniu wszystkich zagadnień związanych z organizacją wysadzenia desantu dowódca pułku lotnictwa wojsk lądowych ostatecznie podejmuje decyzję. Sztab pułku lotnictwa wojsk lądowych wspólnie z dowódcą desantu opracowuje tabelę załadowania oraz mapę decyzji dowódcy pułku. W oparciu o ww. dokumenty dowódca pułku stawia zadanie bojowe dowódcom eskadr.

Zgodnie z otrzymanym zadaniem w eskadrach organizuje się bezpośrednio przygotowanie do działań bojowych, którego przebieg powinni kontrolować przedstawiciele dowództwa i sztabu pułku.

Planowaniem wykorzystania eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych zajmują się sztaby związków taktycznych armii. Szefowie sztabów DZ /DPanc/ są bezpośrednimi przełożonymi dowódców eskadr. Z tego tytułu dowódcy eskadr zobowiązani są im meldować:

- stan i możliwości bojowe poszczególnych kluczy śmigłowców /stan załóg i ich przygotowanie bojowe/;

- stan możliwości i właściwości bojowe sprzętu lotniczego /liczba i typ śmigłowców, ich zasięg i taktyczny promień działania, możliwości załadowcze ludzi, sprzętu itp./;

- możliwości zabezpieczenia wykonania zadań w różnych warunkach atmosferycznych, w różnej porze doby przez posiadane środki UL i łączności dowodzenia;

- prognozę meteorologiczną i wpływ warunków atmosferycznych na działalność eskadry.

Do szefów sztabów - jeśli dowódcy DZ /DPanc/ nie ustalą inaczej - dowódcy eskadr zwracają się w sprawach:

- obrony i ochrony lądowisk;

- maskowania sprzętu;

- udzielania pomocy w przeprowadzeniu zabiegów sanitarnych stanu osobowego i dezaktywacji sprzętu;

- udzielania pomocy w organizacji zabezpieczenia materialnego, technicznego i bytowego eskadr /poszczególnych kluczy/;

- organizacji łączności dowodzenia naziemnego i powietrznego.

Zadanie dowódcom eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych stawiają szefowie sztabów DZ /DPanc/.

W zadaniu dla eskadr zwykle należy podawać:

- wiadomości o przeciwniku, jego możliwości oddziaływania /głównie środków OPL npla/ oraz rubież styczności wojsk;
- ogólne zadania eskadry w przewidywanym okresie na jeden dzień działań;
- siły i środki wydzielone do odwodu;
- sposób wykorzystania wydzielonych kluozy lub pojedynczych śmigłowców do wykonywania zadań na korzyść poszczególnych dowódców /szefów/ rodzajów wojsk i służb;
- sposób przebazowania rzutu powietrznego i naziemnego;
- sposób wzajemnego informowania się o sytuacji naziemnej i powietrznej;
- system powiadamiania o uderzeniach jądrowych przeciwnika i własnych;
- organizacja łączności dowodzenia naziemnego i powietrznego;
- terminy i sposoby oraz miejsce składania meldunków bojowych;
- tabele rozmównicze, sygnały dowodzenia oraz sposób jednolitego kodowania map;
- sposób udzielania pomocy eskadrze w zakresie obrony i ochrony lądowiska, maskowania i prac ziemnych na lądowisku, przeprowadzenie zabiegów sanitarnych i dezaktywacji, zabezpieczenia materiałowego i technicznego, lotniskowego, bytowego, przeciwpożarowego i medycznego.

Zadania stawiane eskadrom śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowym muszą uwzględniać ich możliwości w zakresie natężenia działań bojowych. Przy określeniu natężenia bojowego dla śmigłowców eskadr należy brać pod uwagę charakter działań, odległość obiektów rozpoznania, stopień przeciwdziałania OPL npla, przygotowanie i fizyczne możliwości personelu latającego, porę roku i doby, warunki bazowania, warunki atmosferyczne oraz możliwości przygotowania sprzętu i wyposażenia śmigłowców.

Podstawą obliczeniową śmigłowcolotów dla eskadr jest liczba sprawnych śmigłowców znajdujących się w ich wyposażeniu.

Rozróżnia się natężenie bojowe normalne i zwiększone.

Natężenie normalne to takie, przy którym personel latający może prowadzić działania przez dłuższy okres czasu /15-20 dni/ i wynosi dla eskadry 2-3 eskadroloty bojowe, przy lotach długotrwałych 2-2,5 godziny każdy lot i 6-8 eskadrolotów bojowych na dobę przy lotach krótkotrwałych 20-30 minut.

W decydujących okresach działań bojowych natężenie dla eskadry może być zwiększone półtora lub dwukrotnie jednak na krótki okres czasu /do 5 dni/.

W oparciu o otrzymane zadania od dowódców lub szefów sztabu DZ /DPanc/ dowódcy eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych stawiają zadania dla dowódców kluczy.

Szczegółowe zadania dla poszczególnych kluczy precyzują szefowie /dowódcy/ rodzajów wojsk, służb i wydziałów sztabu.

Zadania dla kluczy śmigłowców łącznikowych precyzują szefowie wydziałów operacyjnych w porozumieniu z szefami łączności dywizji, którzy z upoważnienia szefów sztabów są jedynymi i głównymi dysponentami przydzielonych śmigłowców łącznikowych.

Zadania dla kluczy śmigłowców rozpoznawczych precyzują szefowie wydziałów rozpoznawczych dywizji, którzy z upoważnienia szefów sztabu dywizji są jedynymi i głównymi dysponentami przydzielonych śmigłowców rozpoznawczych.

Działania kluczy śmigłowców rozpoznawczych winny być organizowane i prowadzone zgodnie z jednolitym planem rozpoznania sporządzonym przez wydział rozpoznawczy dywizji z możliwością wydzielenia wysiłku lub załóg do wykonania określonych zadań na korzyść poszczególnych szefów rodzajów wojsk i służb. Szczególnie dotyczy to rozpoznania skażeń promieniotwórczych lub rozpoznania inżynieryjnego, które są planowane przez szefów tych służb.

Działania kluczy śmigłowców artyleryjskich są organizowane i prowadzone według planów opracowywanych przez sztaby artylerii dywizji.

Zadania eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych oraz użycie wszystkich kluczy powinno w rezultacie znaleźć odzwierciedlenie w następujących dokumentach bojowych dywizji;

- w planie rozpoznania dywizji;
- w planie działania artylerii dywizji;

- na mapie roboczej szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji;
- w planie inżynierskiego zabezpieczenia dywizji;
- w rozkazie bojowym dywizji.

Całość zadań eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych może być opracowana w formie planu działań bojowych na mapie przez wydział operacyjny dywizji z udziałem dowódcy eskadry. Plan działań bojowych eskadry śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych winien zawierać:

- główne zadania;
- podział wysiłku według zadań i terminów;
- podział kluczy /załóg/ odpowiednio do zadań i czasu;
- system dowodzenia naziemnego i powietrznego;
- strefy lotów na rozpoznanie i poprawianie ognia artylerii;
- przewidywany manewr /przebazowanie/ eskadry;
- trasy lotu i rejony wysadzenia grup specjalnych;
- środki zabezpieczenia nawigatorskiego i UL.

Natomiast szczegółowe zadania poszczególnych kluczy i załóg według czasu, rejonów i sposobów ich wykonania w danym dniu /nocy/ działań określa tabela lotów opracowywana w eskadrze. Planowana tabela lotów eskadry winna obejmować:

- konkretne zadania przewidziane do wykonania w danym dniu /nocy/ działań;
- nazwiska członków załóg;
- numery śmigłowców;
- trasy, profil i strefa lotów;
- czasy startu i lądowania lub dyżurowania na ziemi i w powietrzu;
- załogi i śmigłowce pozostające w odwodzie.

Dowódcy eskadr podczas stawiania zadań załogom wykorzystują plan działań bojowych i planową tabelę lotów.

Dowódcy eskadr w obecności całego personelu latającego winni stawiać zadania dowódcom poszczególnych kluczy, podając tylko zagadnienia wspólne dla wszystkich. Zadania szczegółowe precyzują już swoim załogom poszczególni dowódcy kluczy na podstawie zagadnień uzgodnionych z zainteresowanymi dowódcami /szefami/ rodzajów wojsk i służb.

Podczas stawiania zadania załogom dowódcy eskadr winni podać:

- dane o nplu /położenie wojsk lądowych, przebieg linii styczności, działalność lotnictwa i wnioski dotyczące środków OPL w rejonie działań śmigłowców/;

- dane o obiektach /miejsce położenia i ich charakterystyka/;

- przewidywane warunki atmosferyczne w rejonie działań i w rejonie własnego lądowiska;

- zadania dywizji i jednostek z nią współdziałających;

- zadania poszczególnych kluczy lub załóg przydzielonych dowódcom /szefom/ rodzajów wojsk, służb - /zadania klucza łącznikowego, klucza rozpoznania ogólnowojskowego, klucza rozpoznawczo-transportowego, klucza rozpoznania artyleryjskiego, załóg przewidzianych do rozpoznania skażeń itp./ oraz ogólne ich omówienie;

- sposób pokonywania OPL npla i działania w wypadku ataku jego samolotów myśliwskich;

- rejony rozpoznania /wysadzania grup specjalnych, strefy lotów/;

- czasy startów i terminy wykonania zadań;

- trasy i profil lotów;

- dane dotyczące łączności, zabezpieczenia nawigatorskiego i UL;

- tabele sygnałowe, kod map, haseł itp.;

- sposoby przekazywania meldunków rozpoznawczych z pokładu śmigłowca i po wylądowaniu;

- wskazówki dotyczące bezpieczeństwa lotów i zasad postępowania w wypadku utraty orientacji i awaryjnych sytuacji;

- miejsce dowódcy eskadry i jego zastępcy.

Po postawieniu zadania bojowego kluczom /załogom/ dowódcą eskadry śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych organizuje bezpośrednio przygotowanie załóg do działań.

Bezpośrednie przygotowanie załóg do wykonania zadania obejmuje:

- zrozumienie przez załogi treści i sposobu wykonania zadań;

- uaktualnienie danych o sytuacji naziemnej, powietrznej i atmosferycznej;

- analizę danych o obiekcie działań oraz ustalenie zasad taktycznego działania w czasie wykonywania zadań;

- określenie sposobu pokonywania lub zwalczania środków OPL npla;

- wybór tras i warunków lotu;
- wykonanie obliczeń nawigacyjnych i inżynierskich;
- poznanie tablic rozmówniczych i sygnałów współdziałania oraz zasad posługiwania się kodami map, hasłami i odzewami;
- wrysowanie niezbędnych danych na mapę.

Bezpośrednie przygotowanie załóg do wykonania zadań kontrolują dowódcy eskadr /kluczy/ z udziałem swoich zastępców /szefów służb/.

W czasie bezpośredniego przygotowania do wykonania zadań załogi powinny ustalić dokładny plan swego działania od startu do lądowania.

W ramach bezpośredniego przygotowania załogi powinny również opracować mapę potrzebną do wykonania zadań. Na mapę należy wrysować:

- położenie wojsk npla lub przedni skraj jego obrony;
- środki OPL npla;
- rejony rozpoznania /strefy dyżurowania/;
- trasy lotu, punkty orientacyjne /lądowiska przygodne/.

Gdy przewiduje się poprawianie ognia artylerii, dodatkowo na mapie należy oznaczyć:

- cel, do którego będzie prowadzony ogień artylerii;
- stanowiska ogniowe strzelającego oddziału artylerii i płaszczyznę strzelania;
- punkt, nad którym nawigator powinien wykonać niezbędne pomiary uchyleń wybuchów od celu;
- miejsce przekazywania danych z rozpoznania lub komend podczas prowadzenia ognia przez artylerię.

Przygotowując się do rozpoznania skażeń promieniotwórczych terenu, operator dozometrysta zapoznaje się na podstawie mapy z rejonem rozpoznania, z ukształtowaniem terenu i obiektami orientacyjnymi, a następnie oznacza na mapie trasę lotu oraz punkty pomiaru stopnia skażenia. Z lewej strony trasy lotu obok punktów pomiaru stopnia skażenia wpisuje oznaczenie kodowe siatki mapy. W podobny sposób przygotowuje swoją mapę pilot, który jest dowódcą załogi.

Zabrania się wpisywania na mapy jakichkolwiek danych dotyczących własnych wojsk.

Stopień przygotowania załogi kontroluje dowódca lub jego zastępca.

Kontrola gotowości załogi do wykonania zadań polega na sprawdzeniu:

- stopnia znajomości sytuacji naziemnej, powietrznej i atmosferycznej;
- zrozumienia przez załogę treści zadania oraz sposobu jego wykonania;
- umiejętności przenikania lub zwalczania OPL npla;
- umiejętności posługiwania się kodami map, tablicami rozmówniczymi, sygnałami, hasłami i odzewami;
- znajomości zasad współpracy z jednostkami współdziałającymi;
- obliczeń nawigatorskich i inżynierskich;
- znajomości sposobów składania i przyjmowania meldunków w powietrzu;
- przygotowania sprzętu i wyposażenia śmigłowców.

Wykorzystaniem samodzielnych kluczy śmigłowców brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych armii wchodzących w skład pułku lotnictwa wojsk lądowych kierują dowódcy tych brygad. Użycie tych śmigłowców szczegółowo planują sztaby brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych armii.

W sztabach brygad podczas opracowywania planów rozpoznania oraz innych zagadnień dotyczących śmigłowców artyleryjskich biorą udział dowódcy kluczy.

Dowódcy kluczy śmigłowców obowiązani są podać dla potrzeb sztabów brygad artylerii lub rakiet operacyjno-taktycznych armii następujące dane:

- aktualny stan śmigłowców artyleryjskich, ich wyposażenie i możliwości;
- wymagania w zakresie organizowania i zapewnienia łączności z lądowiskami i ze śmigłowcami w powietrzu;
- wymagania w zakresie zabezpieczenia materiałowego, obrony i ochrony lądowisk w razie oddzielnego bazowania klucza lub pojedynczych śmigłowców.

Sztaby brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych armii winny określić dla dowódców kluczy śmigłowców artyleryjskich:

- zadania dotyczące rozpoznania obiektów uderzeń, pasów i rejonów oraz rejonów szczególnej wagi;
- rubieże i rejony lotów nad własnym terenem w czasie wykonywania poszczególnych zadań;
- przydział śmigłowców do oddziałów /grup/ artylerii w celu poprawiania ognia w kolejnych etapach działań;
- sposoby wstrzeliwania i kontroli ognia artylerii oraz sposób i kolejność kontroli wyników własnych uderzeń jądrowych;
- zadania dotyczące rozpoznania dróg marszu podczas przesunięć oddziałów /pododdziałów/ rakiet i artylerii, rejonów ześrodkowania, rejonów rozwinięcia oraz stanowisk startowych i ogniowych;
- sposób i czas wykonywania kontroli maskowania własnych oddziałów /pododdziałów/ rakiet i artylerii;
- lądowiska dla przydzielonych śmigłowców;
- sposób organizacji łączności z lądowiskami oraz z załogami w powietrzu;
- sposób i terminy składania meldunków o wykonaniu zadań.

Dowódcy kluczy śmigłowców artyleryjskich po otrzymaniu zadań od sztabów brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych armii, wrysowują je na mapę i robią niezbędne notatki potrzebne do stawiania zadań poszczególnym załogom.

Za zaopatrzenie kluczy śmigłowców artyleryjskich w mapy potrzebne załogom do wykonywania zadań są odpowiedzialne sztaby brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych armii, na korzyść których śmigłowce artyleryjskie wykonują zadania.

Wykorzystanie śmigłowców artyleryjskich do poprawiania ognia artylerii dowódcy kluczy /załogi/ omawiają bezpośrednio z dowódcami strzelających pododdziałów artylerii. W tym celu należy ponadto ustalić:

- sposób wstrzeliwania;
- rejony /współrzędne/ stanowisk ogniowych i punktów obserwacyjnych;
- miejsca placówek łączności ze śmigłowcami;

- rejon celów, do których będzie prowadzone wstrzeliwanie;
- wierzchołkową toru lotu pocisków.

Szczególne uwagę w okresie organizacji działań śmigłowców pułku lotnictwa wojsk lądowych należy zwrócić na uzgodnienie z szefostwem OPL armii problemów związanych z ruchem lotniczym i zapewnieniem bezpieczeństwa lotów śmigłowców, aby uniknąć ewentualnego ich ostrzelania przez własne środki OPL. Za bezpieczeństwo lotów śmigłowców i samolotów łącznikowych pułku lotnictwa wojsk lądowych odpowiedzialny jest dowódca pułku oraz na równi z nim wszyscy dysponenti uprawnieni do stawiania zadań i wykorzystania pododdziałów /załóg/ śmigłowców z pułku lotnictwa wojsk lądowych. Celem zapewnienia bezpieczeństwa lotów załogom śmigłowców, wszyscy dysponenti i zleceńdawcy zadań winni w określonym czasie powiadomić organ ruchu lotniczego przy stanowisku dowodzenia szefa OPL armii o wszystkich planowanych przelotach śmigłowców i samolotów łącznikowych.

V. PODSTAWOWE ZASADY MATERIAŁOWEGO, TECHNICZNEGO, INŻYNIERYJNEGO I LOTNISKOWEGO ZABEZPIECZENIA PODODZIAŁÓW PUŁKU LOTNICTWA WOJSK LĄDOWYCH

Pułk lotnictwa wojsk lądowych i jego pododdziały w środki materiałowo-techniczne i inżynierskie typu lotniczego jest zabezpieczany przez armię lotniczą, a w środki materiałowo-techniczne typu ogólnowojskowego przez wojska armii.

Zaopatrzenie materiałowo-techniczne typu lotniczego obejmuje:

- śmigłowce i samoloty;
- sprzęt i materiały służby lotniczo-technicznej;
- sprzęt i materiały pionu zabezpieczenia dowodzenia /łączności, ubezpieczenia lotów, meteorologiczne itp./;
- sprzęt i materiały służby rozpoznawczej;
- sprzęt wysokościowo-ratowniczy i nawigacyjny;
- uzbrojenie i amunicję lotniczą;
- części zamienne i środki naprawcze;
- materiały pędne oraz smary przeznaczone do eksploatacji śmigłowców i samolotów /paliwo lotnicze, oleje, smary, produkty specjalne itp./.

Do środków materiałowych typu ogólnowojskowego zalicza się:

- sprzęt i środki służby żywnościowej;
- sprzęt i materiały służby mundurowej;
- sprzęt i materiały służby kwaterunkowej;
- sprzęt i materiały służby przeciwpożarowej;
- środki finansowe;
- amunicję i uzbrojenie ogólnowojskowe;
- sprzęt i materiały zabezpieczenia chemicznego;
- sprzęt i materiały służby inżynieryjno-saperskiej;
- sprzęt i materiały służby medycznej;
- sprzęt i materiały kulturalno-oświatowe;
- materiały pędne i smary przeznaczone do eksploatacji pojazdów mechanicznych /benzyna samochodowa, olej napędowy, smary, oleje, produkty specjalne itp./ oraz sprzęt służby mps.

Zaopatrywanie pułku lotnictwa wojsk lądowych: w środki materiałowo-techniczne typu lotniczego zapewnia i organizuje kwatermistrzowski rzut dowodzenia armii lotniczej, a w środki materiałowo-techniczne typu ogólnowojskowego zapewnia i organizuje kwatermistrzowski rzut dowodzenia armii ogólnowojskowej. Zaopatrzenie w pojazdy typu samochodowego oraz w części zamienne realizuje Centralny Ośrodek Zaopatrzenia poprzez oddział gospodarczy armii ogólnowojskowej. Wszelkiego rodzaju remonty bieżące oraz obsługę techniczną pojazdów mechanicznych realizują warsztaty polowe armii ogólnowojskowej.

Zaopatrywanie eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych, eskadry lotnictwa łącznikowego i kluczy śmigłowców /ABROT-ABAA/ w środki materiałowo-techniczne zabezpieczenia typu lotniczego realizuje batalion zaopatrzenia pułku lotnictwa wojsk lądowych, a typu ogólnowojskowego realizują związki taktyczne wojsk lądowych oraz kwatermistrzowski rzut dowodzenia w odniesieniu do eskadry lotnictwa łącznikowego.

Batalion zaopatrzenia pułku lotnictwa wojsk lądowych powinien posiadać w swoich magazynach zapasy materiałowe na trzy dni. Podobnie plutony zaopatrzenia eskadr i drużyny zaopatrzenia kluczy śmigłowców /BA/ powinny też posiadać zapas tych środków wystarczający na trzydniowe ich działania^{x/}.

x/ Patrz: "Zasady wykorzystania lotnictwa wojsk lądowych dla potrzeb wojsk operacyjnych" - str.124.

W wypadkach szczególnych /na przykład w razie niemożliwości dowozu środków materiałowych z batalionu zaopatrzenia pułku lotnictwa wojsk lądowych/ eskadry i samodzielne klucze śmigłowców powinny zaopatrywać się w miejscach bazowania najbliższych pułków lotniczych armii lotniczej.

Dowóz środków materiałowo-technicznych powinien być zorganizowany w następujący sposób: z armii lotniczej do batalionu zaopatrzenia /plwl/ transportem armii lotniczej, z batalionu zaopatrzenia do eskadr i samodzielnych kluczy śmigłowców - transportem batalionu zaopatrzenia.

Bezpośrednią obsługę techniczną śmigłowców i samolotów znajdujących się w wyposażeniu pułku lotnictwa wojsk lądowych realizuje etatowa służba inżynieryjno-lotnicza pułku.

Do obowiązku służby inżynieryjno-lotniczej należy:

- kierowanie i nadzór nad sprawnością techniczną sprzętu lotniczego;
- szkolenie personelu latającego i technicznego z zakresu służby inżynieryjno-lotniczej;
- wykonywanie drobnych i okresowych remontów;
- wymiana silników na śmigłowcach.

Na szczeblu pułku za zabezpieczenie inżynieryjno-lotnicze odpowiedzialna jest sekcja inżynieryjno-lotnicza. Kierownikiem tej sekcji jest zca dcy pułku ds. inżynieryjno-lotniczych.

Niezależnie od sekcji inżynieryjno-lotniczej wchodzi w skład pułku w każdej eskadrze i w samodzielnych kluczach znajduje się etatowa obsługa techniczna śmigłowców, która jest przeznaczona do obsługi śmigłowców w czasie wykonywania zadań bojowych.

Za wybór i przygotowanie terenu pod lotniska /lądowiska/ eskadr śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych samodzielnych kluczy odpowiadają dowódcy tych eskadr i kluczy, natomiast w odniesieniu do eskadry lotnictwa łącznikowego - dowódca pułku lotnictwa wojsk lądowych. Dowódcy ci odpowiadają też za ochronę, obronę i maskowanie lotnisk. Natomiast wojska lądowe są zobowiązane do udzielania wszelkiej niezbędnej pomocy w zakresie przygotowania, ochrony, obrony i maskowania lotnisk tych pododdziałów, które wykonują na ich korzyść zadania.

Zakwaterowanie i żywienie personelu organizowane jest w oparciu o siły i środki pułku i eskadr. Oddziały gospodarcze wojsk lądowych, jeżeli zachodzi taka potrzeba są zobowiązane do udzielania w tym względzie niezbędnej pomocy. Jedynie zakwaterowanie i żywienie personelu samodzielnych kluczy śmigłowców organizują oddziały gospodarcze brygad artylerii i rakiet operacyjno-taktycznych.

ZAKOŃCZENIE

Pułki lotnictwa wojsk lądowych zostały zorganizowane w celu zaspokojenia najpilniejszych potrzeb wojsk lądowych związanych przede wszystkim z transportem powietrznym, łącznością, rozpoznaniem, a w niedalekiej perspektywie i z ich wsparciem ogniowym. Jak wskazują na to wnioski z przeprowadzonych w marcu bieżącego roku ćwiczeń pod kryptonimem "Luty-73", zorganizowanie dwóch takich pułków nie zaspokoiło potrzeb naszych wojsk lądowych. W związku z powyższym, jak należy sądzić, w niedalekiej przyszłości może nastąpić reorganizacja lotnictwa wojsk lądowych, mająca na celu zwiększenie stanu ilościowego śmigłowców. Nie jest wykluczone, że w wyniku reorganizacji powstaną brygady lotnictwa wojsk lądowych, względnie zostaną zorganizowane nowe pułki lotnictwa wojsk lądowych.

Jak wiadomo do uzbrojenia pułków lotnictwa wojsk lądowych rozpoczęto wprowadzać śmigłowce uzbrojone. Proces ten w konsekwencji doprowadzi do poważnej zmiany roli tych pułków. Pułki te z jednostek zabezpieczających działania wojsk lądowych, przekształcą się w jednostki wspierające ogniem te wojska. Oczywiście wpłynie to na zasady i sposoby wykorzystania tych pułków oraz na zakres i treść pracy ich dowództw i sztabów. Problematykę tę w pilnym trybie zamierzamy opracować w najbliższym okresie. Dlatego też przedstawione w skrypcie zagadnienia należy traktować jako próbę podsumowania dotychczasowych badań w tym względzie, a nie jako w pełni zakończony proces. Wyniki nowych badań zostaną opublikowane w następnych edycjach skryptów wydawanych na tematy związane z wykorzystaniem lotnictwa wojsk lądowych.

LITERATURA

1. "Zasady wykorzystania lotnictwa wojsk lądowych dla potrzeb wojsk operacyjnych" Wyd. MON Inspektorat Szkolenia W-wa 1967 r.
2. "Zasady organizacji i prowadzenia rozpoznania powietrznego na korzyść wojsk operacyjnych" Wyd. MON Sztab Generalny II Zarząd Warszawa 1970 r.

Odbito 140 egz.

Egz.nr 1-135 Bibl.tajna

Egz.nr 136-140 DWLot.

Wyk.płk SAJAK

Druk.K.L.

Nr.ks.01944/03864/WW

kor.M.E.

Przykładowe możliwości załóg śmigłowców plwi

	W dzień	W nocy
	<u>Załoga śmigłowca Mi-2 wersji rozpoznania ogólnowojskowego</u> <u>/rozpoznawczo-transportowej/</u>	
1	Prowadzenie obserwacji na głębokość do 10 km 1-2 rejonów szczególnej uwagi, każdy o powierzchni 10-20 km ² ; ustalenie rodzaju, stanu działania i miejsca położenia wykrytych celów z dokładnością rzędu 100-500 m.	1. Obserwacja pola walki lub 1 rejonu szczególnej uwagi na odległość do 5 km w głąb ugrupowania przeciwnika, w pasie o szerokości do 4-6 km bezpośrednio przyległym do rubieży starcia armii, przy oświetleniu terenu amunicją artyleryjską lub bombami świetlnymi
2	Prowadzenie obserwacji z fotografowaniem skośnym pola walki w pasie bezpośrednio przylegającym do rubieży starcia wojsk, o szerokości do 6 km i na głębokość do 6-8 km, przekazywanie do nakazanego SD bieżących informacji o rozwijającej się sytuacji.	2. Rozpoznanie w jasną noc 1-2 odcinków dróg nad własnym terenem o łącznej długości do 100 km, w celu kontroli ruchu własnych przegrupowujących się wojsk i sprzętu oraz ew. miejsc, w których powstały zatory.
3	Prowadzenie rozpoznania skażeń w 1-2 rejonach. /Dotyczy tylko załóg wyszkolonych wykonujących loty na śmigłowcach wyposażonych w aparaturę dozymetryczną/.	3. Rozpoznanie 1 rejonu o powierzchni do 10 km ² lub 1 obiektu oddalonego od linii styczności wojsk na odległość 20-30 km. Załoga śmigłowca przenika w głąb ugrupowania przeciwnika.
4	Rozpoznanie z fotografowaniem na korzyść wojsk inżynieryjnych. Np.: 1-2 odcinków dróg o łącznej długości do 100 km dla potrzeb przegrupowania wojsk i sprzętu /rodzaj i stan nawierzchni, warunki maskowania, rodzaj i stan mostów oraz wiaduktów/	4. Przerzut 1 grupy specjalnej w składzie 4-7 żołnierzy na głębokość do 100 km lub przerzut zaopatrzenia o łącznym ciężarze do 700 kg.

	1	2
	<p>lub odcinka rzeki o długości do 50 km określając jej szerokość i ewentualnie głębokość, charakter brzegów, stan mostów oraz miejsca umożliwiające organizację przepraw.</p>	
5.	<p>Przerzut jednej grupy specjalnej w składzie 4-7 żołnierzy /w zależności od ciężaru, wyposażenia i uzbrojenia grupy/ na odległość do 100 km w głąb ugrupowania przeciwnika.</p>	<p>5. Przewóz 6 pasażerów na odległość do 100 km lub 4 chorych /rannych/ na noszach wraz z lekarzem na odległość do 370 km.</p>
6	<p>Przerzut ładunku o łącznym ciężarze do 700 kg /zaopatrzenie dla grup specjalnych lub oddziałów dywizji /na odległość do 190 km.</p>	
7	<p>Przewóz 6 pasażerów na odległość do 190 km lub 4 chorych /rannych/ na noszach wraz z lekarzem na odległość do 370 km.</p>	
1	<p><u>Założa śmigłowców Mi-2 /SM-2/ wersji rozpoznania artyleryjskiego</u></p> <p>Rozpoznanie bezpośrednio z fotografowaniem skośnym znad własnego terenu 1-2 celów, przewidzianych do zniszczenia /obezwładnienia/ rakietami taktycznymi lub ogniem artylerii znajdujących się na głębokości 4-10 km od linii styczności wojsk, określenie ich współrzędnych z dokładnością 50-300 m. Np.: 1-2 baterie "Honest John", 1-2 baterie artylerii na SO, 1-2 punkty oporu itp.</p>	<p>1. Rozpoznanie bezpośrednio znad własnego terenu celu oświetlonego smuncją artyleryjską /bombami świetlnymi/ znajdującą się na odległości 3-4 km od rubieży starcia wojsk, określenie jego rodzaju i współrzędnych z dokładnością 100-300 m.</p>

	1	2
2	Kontrola wyników własnych uderzeń rakietowo-jądrowych lub ognia artylerii na 2-3 obiekty /cele/.	2. Prowadzenie obserwacji pola walki znad własnego terenu w pasie o szerokości 4-6 km bezpośrednio przyległym do rubieży starcia wojsk, w warunkach oświetlenia terenu amunicją artyleryjską /bombami świetlnymi/.
3	Wykonanie rozpoznania z fotografowaniem /pionowym lub skośnym/ 2-3 dróg nad własnym terenem przemarszu /przegrupowania/ oddziałów /pododdziałów/ rakiet i artylerii dywizji.	3. Rozpoznanie 1 obiektu /nie dużego rejonu/ - załoga przenika w głąb ugrupowania przeciwnika na odległość do 20-30 km.
4	Rozpoznanie 2-3 rejonów rozwinięcia oddziałów /pododdziałów/ rakiet i artylerii dywizji.	4. Rozpoznanie w jasną noc 1-2 dróg lub 1-2 rejonów przegrupowania i rozwinięcia oddziałów /pododdziałów/ rakiet i artylerii bojowej dywizji.
5	Poprawienie ognia 1 baterii /dywizjonu/ do 1-2 celów stałych lub do 1 ruchomego celu.	5. Poprawienie ognia 1 baterii /dywizjonu/ artylerii do 1 celu stałego oświetlonego amunicją artyleryjską.
6	Zabezpieczenie wykonania i kontrola wyników 1 uderzenia rakieta taktyczną na 1 poruszającą się kolumnę wojsk i sprzętu.	

U W A G A :

W sprzyjających warunkach załoga rozpoznania artyleryjskiego, w celu rozpoznania l obiektu /nieodległego rejonu/, może przenikać w głąb ugrupowania przeciwnika na odległość do 20-30 km. Ponadto załogi rozpoznania artyleryjskiego mogą wykonać jedno z zadań przewidzianych dla załóg rozpoznania ogólnowojskowego i rozpoznawczo-transportowych.

Załoga śmigłowca Mi-2 /SM-2, SM-1/ wersji łącznikowej

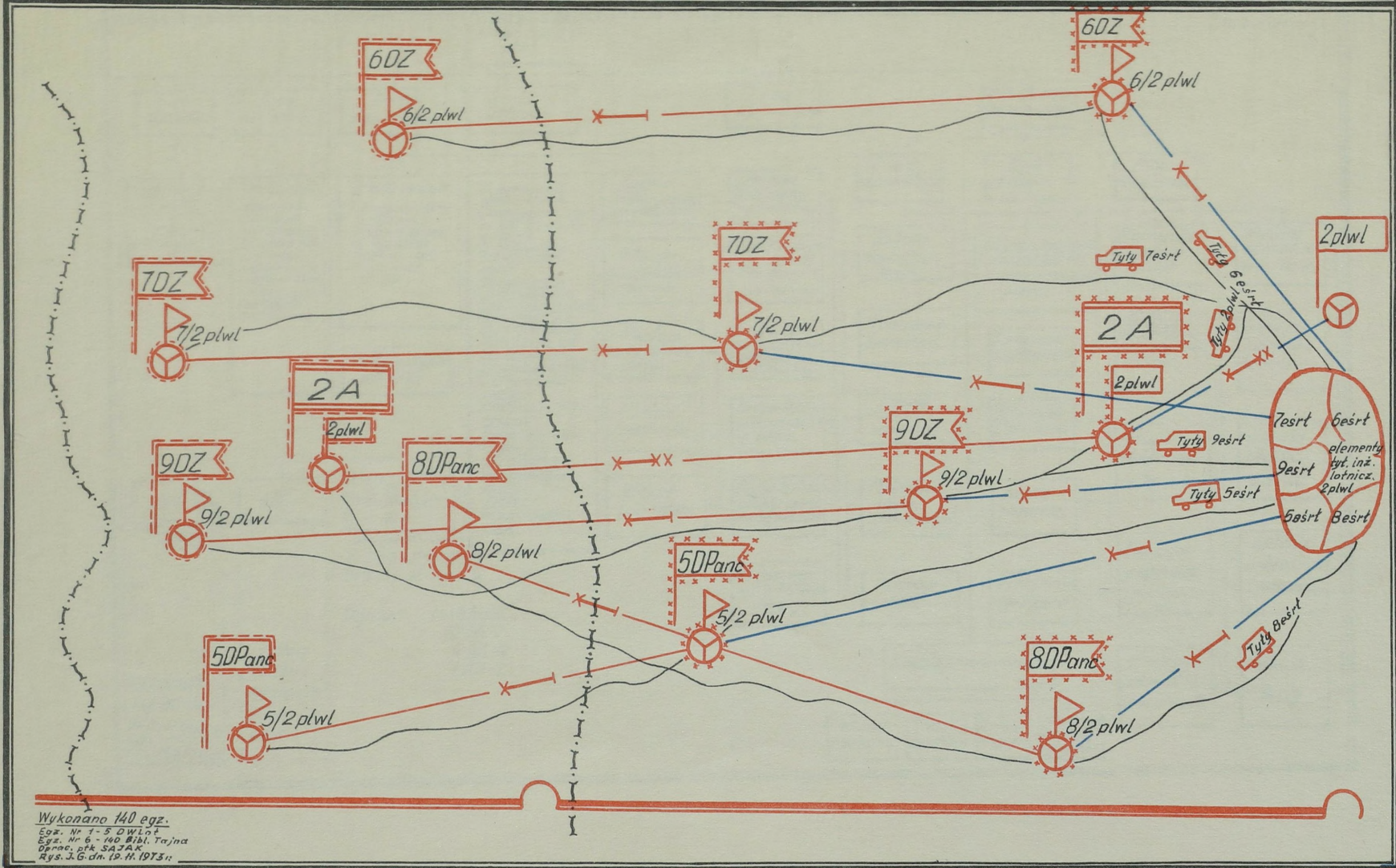
Załogi śmigłowców łącznikowych, w porównaniu z załogami rozpoznawczymi, mają znacznie mniejsze możliwości prowadzenia rozpoznania. Ich zasadniczym zadaniem jest wykonywanie lotów w charakterze łącznikowo-usługowym i zabezpieczenie dowodzenia. Na ograniczone możliwości tych załóg pod tym względem wpływa również fakt, że są to załogi jednoosobowe. Tym niemniej załogi śmigłowców łącznikowych są przygotowane do wykonywania niektórych zadań rozpoznawczych, jak np.: obserwacja pola walki, rozpoznanie dla potrzeb przegrupowania i rozwinięcia własnych oddziałów i pododdziałów dywizji. Ponadto mogą być użyte do przerzutu grup specjalnych o składzie i na odległość jak załogi rozpoznawczo-transportowe.

Zasadnicze dane taktyczno-techniczne oraz wyposażenie śmigłowców Mi-2 i SM-2

Typ śmigłowca	Liczba i moc silnika	Skład załogi /liczba pasażerów/	V_{max} / V_{przel} /km/h/	Pręsp max /m/	Zasięg taktyczny promień działania/km/	Długość lotu	Uzbrojenie	Maksym. udźwig ładunku w kg	Wyposażenie rozpoznawcze
Mi-2 /wersja wielozadaniowa uzbrojona/	2x450KM	/--2--/ 6	$\frac{210}{205}$	4000	$\frac{590}{ok.200}$	ok.2 godz. i 40 min.	-2 zasobniki NPR-57 mm; -1 działko 23 mm; -2 PK ruchome 7,62 mm lub -1xNR 23 mm; -4 PKT 7,62 mm stanowiska nieruchome do przodu -2xPK-7,62mm stanowiska boczne	do 700 kg ładunku	Możliwości zainstalowania LAF
Mi-2 /wersja wielozadaniowa uzbrojona/	2x450KM	/--2--/ 6	$\frac{210}{205}$	4000	$\frac{590}{ok.200}$	ok.2 godz i 40 min.	-2 zasobniki NPR -1xPKT - 7,62 mm stanowiska nieruchome do przodu -2xPK - 7,62 mm stanowiska boczne	do 700 kg ładunku	Wyposażenie rozpoznawcze 1 AFA/BAF-21S lub AFA-39; urządzenie do rozp.skaż.DP-3 lub "Hekla"
SM-2 /wersja rozpoznawcza/	1x576KM	/--2--/ 2	$\frac{170}{130}$	3000	$\frac{530}{ok.180}$	ok.2 godz i 40 min.			

WYPROWADZENIE plwl NA KIERUNEK OPERACYJNY

Załącznik nr 3

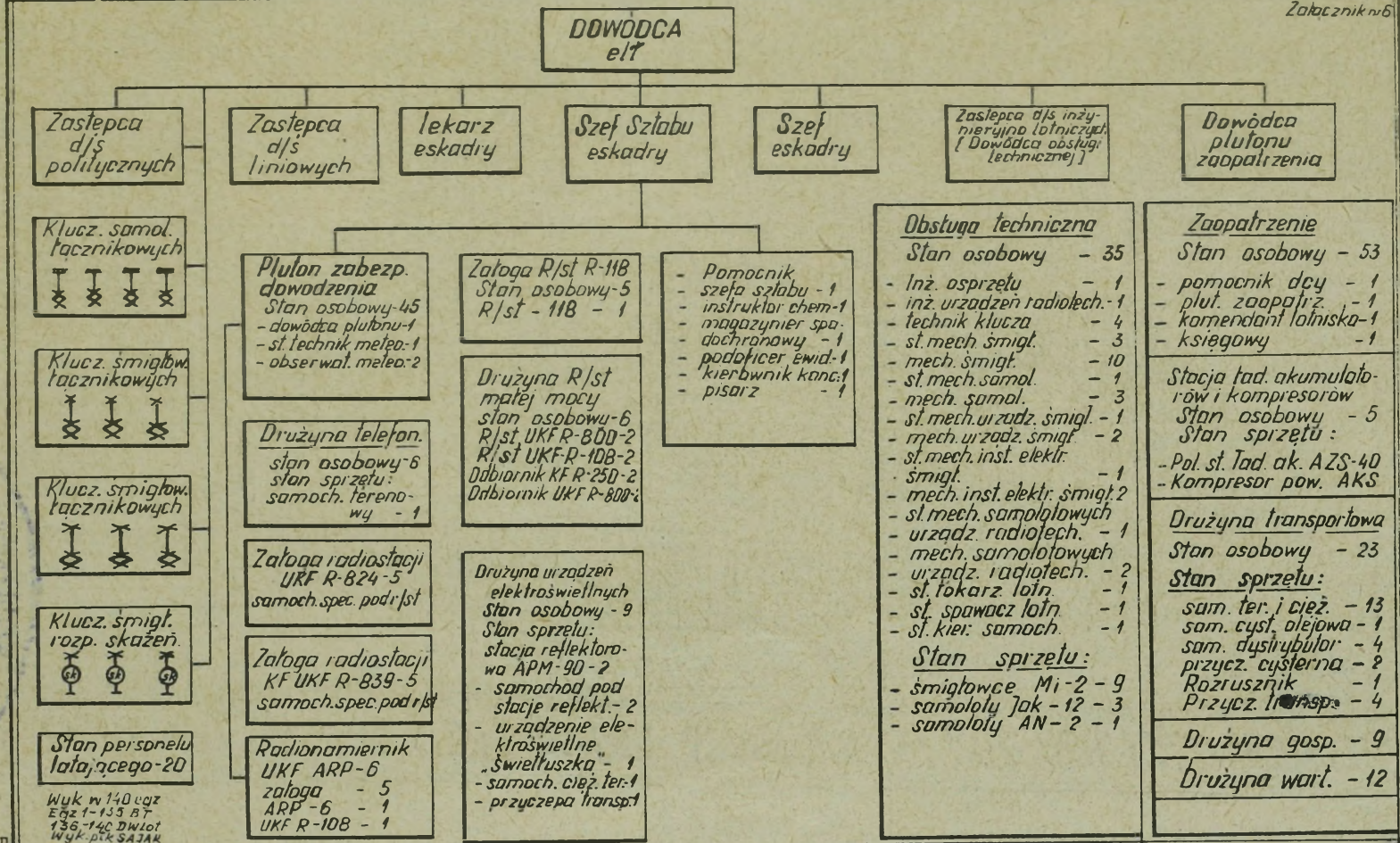
PASNEEgz. Nr.
Nr ks. 03866/WW

Wykonano 140 egz.
Egz. Nr 7-5 DWL52
Egz. Nr 6 - 140 Bibl. Tajna
Doprac. pkt SAJAK
Rys. J.G. dn. 19. II. 1973.

SCHEMAT ORGANIZACJI ESKADRY LOTNICTWA ŁĄCZNIKOWEGO

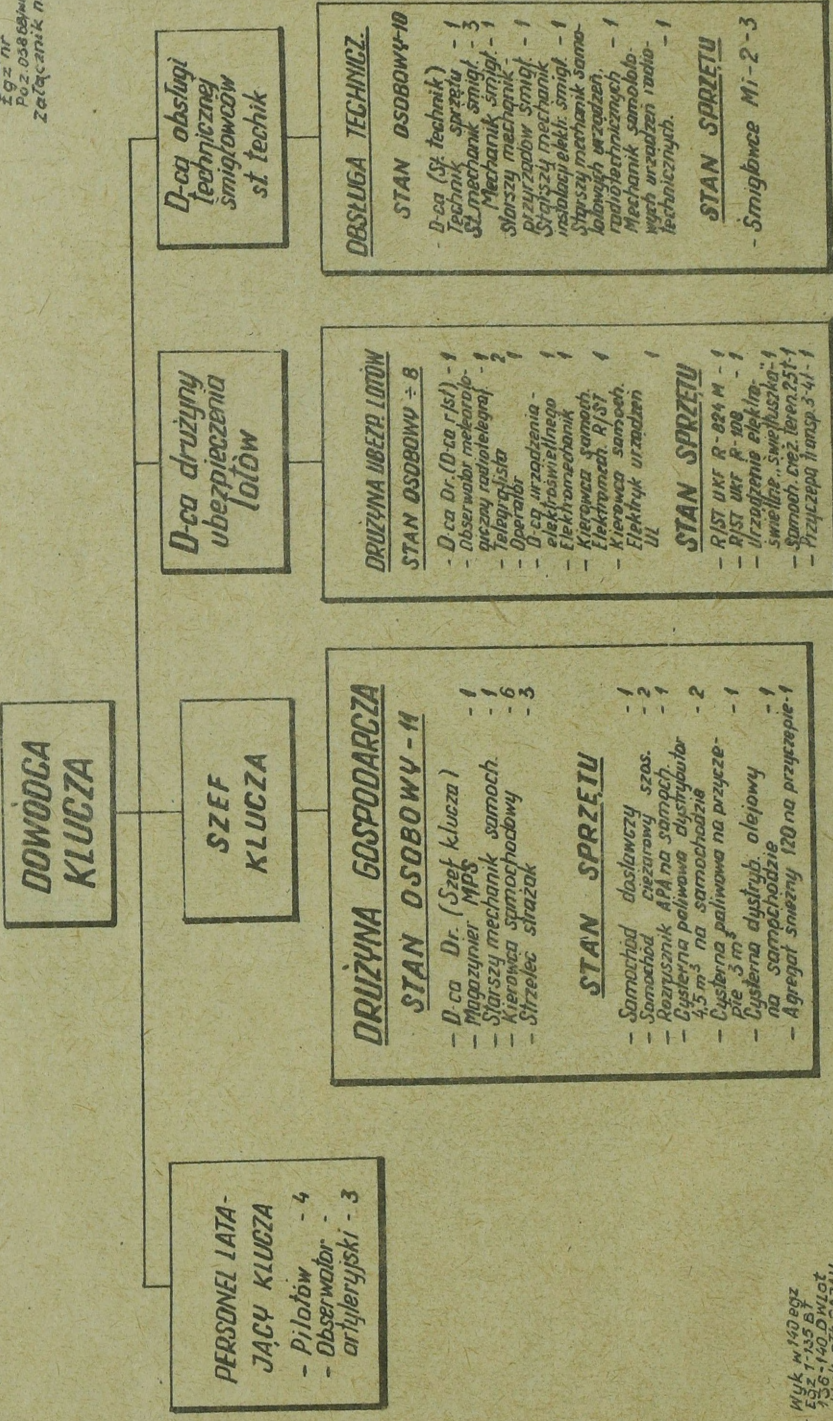
egz nr
Dz. 03360 WK

Załącznik nr 6

SCHEMAT ORGANIZACJI KLUCZA ŚMIGŁOWCÓW (BAI)

92 nr
Poz. 058 681 w
Zatwierdził nr 7

140 egz
145 B/W
140 D/W
140 K. PRK SAJAK

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASP WP
Archiwum Działu Zbrojów Specjalnych
Nr ewid. 240509

240509